

ŠIANDIEN BAIGIAMA ISTORINĖ KELIONĖ

“PUEBLO” IGULĄ TARDYS SPECIALUS ADMIRALITETO TARDYMO TEISMAS

WASHINGTONAS. — Šiaurės Korėjos pagrobti “Pueblo” laivo jūreiviai po susitikimo su artimaisiais gaus dvi savaites poilsio, o po to, laivyno vadovybė visus įgules narius nuodugniai apklausinės. Jau sudaromas apklausinėjimo teismas. Jam vadovauti paskirtas viceadmirolas Harold Bowen, Ramiojo Vandenyno laivyno povandeninių laivų gaudymo jėgų viršininkas.

Apklausinėjimas turės nustatyti, ar paleisti jūrininkai prasielė su karo laivyno nuostatais, reguliuojančiais patekimą į nelaisvę. Paprastai amerikietis, patekęs nelaisvėn, tegali pasakyti priešui savo vardą, laipsnį ir serijos numerį. Kapitonas Bucheris kelis kartus dalyvavo komunistų sušauktose spaudos konferencijose. Reikės nustatyti, ar jis laikytinas herojumi, ar gal, išdaviku. Ar jis turėjo teisę be kovos atiduoti daug kainavusį žvalgybos laivą? Ar jis turėjo palūžti sunkiame komunistų fiziniame ir dvasiniame terore.

Be oficialaus karo laivyno teismo jūrininkus apklausinės specialūs jūrų žvalgybos karininkai. Šiai tardymo grupei vadovauja kapitonas Dale Everhard.

Sužinojus visas suėmimo ir kalinimo smulkmenas, bus atsakyta į daug klausimų, kurie laivyno vadovybei dar neiškūs. Komunistams laivą pagrobęs, buvo siūloma įvairių atkėrio priemonių. Vieni galvojo, kad reikia pulti Wonsono uostą ir jį sunaikinti. Kiti sakė, kad tokiam puolime gali žūti ir pagrobtieji amerikiečiai. Buvo siūloma pagrobti keletą Šiaurės Korėjos laivų ir juos išmainyti į JAV laivą. Buvo admirolų, kurie siūlė griežtai pagrasinti komunistams ir tiesiog pasiūsti į Wonsaną neginkluotą laivą pargabenti pagrobūtį jūreivių. Jei komunistai jų nepaleistų, buvo siūloma subombarduoti kurį nors svarbų Šiaurės Korėjos taikinį.

Iš tų visų pasiūlymų nieko neišėjo, nes Amerikai įsivėlus Vietnamo kare, Korėjoje nebuvo pakankamai karo jėgų antaram frontui, jei komunistai pradėtų karo veiksmus.

Amerikai atsiimti jūreivius nemažai padėjo ir Sovietų Sąjunga. Jai šio laivo pagrobimas nebuvęs parankus todėl, kad ir ji turi visuose pasaulio vandenynuose savo šnipinėjimo laivų. Du tokie laivai buvo sumiti Argentinoje ir Brazilijoje. Jei Korėja gali suiminti Amerikos laivus, tai kitos valstybės galėtų tą patį daryti ir su sovietų laivais. Sovietai ypatingai padidinę spaudimą Korėjai po to, kai Amerika sustabdė Šiaurės, Vietnamo bombardavimą. Korėjos komunistai iš to pagrobimo norėjo gauti ir gavo nemažai propagandos. Gavę kad ir sąlyginį Amerikos atsiprašymą, Korėjos vadai nutarė jūreivius paleisti, o 200 milijonų kainavęs Amerikos laivas liko komunistų grobis. Modernūs elektroniniai įrenginiai bus naudingi ne tik pačiai Šiaurės Korėjai, bet greičiausiai, jais pasinaudojęs ir Sovietų Sąjunga, įrengdama savo šnipinėjimo laivus.

KAIRAS. — Egipte vienas aukštasis užsienio reikalų ministerijos valdininkas teismams už slaptų žinių teikimą svetimam valstybei.

IŠ VISO PASAULIO

ROMA. — Popiežius paskelbė, kad spalio 11 d. ateinančiais metais jis šaukia vyskupų sinodo suvažiavimą. Popiežius, kalbėdamas kardinolų kolegijos susirinkime, pabrėžė savo neklaidingumo principą ir pažadėjo ginti katalikų bažnyčios tiesas nuo visų priešų ir nuo pačios bažnyčios narių kritikos, kuri karščios narių kritikos, kuri kartais įgaunanti revoliucijos toną.

ZENEVA. — Tarptautinis Raudonasis Kryžius paskelbė, kad skridimai su maisto siuntomis badaujantiems Biafros gyventojams buvo nutraukti, nes Gineja atsisakė leisti lėktuvams skristi per jos teritoriją.

LONDONAS. — Škotijos jaunavedžiai paskutiniu metu yra jaunesni, negu anksčiau. Per paskutinį dešimtmetį 20 metų nesulaukusių jaunųjų skaičius padidėjo 30%, o vyrų tarpe skaičius padvigubėjo.

PRAGA. — Čekoslovakijos premjeras Černikas Kalėdų išvakarėse kalbėdamas Pragos televizijoje gynė parlamento pirmininką Smrkovskį, kurio pašalinimo reikalauja sovietai ir jiems pataikauja čekoslovakai. Smrkovskį gina darbininkų unijos ir studentai. Černikas pareiškė, kad Smrkovskis yra tik 57 metų ir jį pensijon paleisti būtų netikslu. Jis dar galis daug gero padaryti partijai ir valstybei. Delegacijos iš visų Čekoslovakijos vietų lanko Smrkovskį ir pareiškia jam savo paramą, pagarbą ir draugiškumą. Sovietų okupacinė kariuomenė buvo Smrkovskį kartu su Dubčeku suėmusi ir nugabensusi į Maskvą, bet vėliau turėjo juos paleisti.

Konsulų pagerbimas New Yorke

Artėjančių švenčių proga New Yorko valstijos Gubernatorius ir ponias Nelson Rockefeller gruodžio 17 d. suruošė vaisės savo rezidencijoje New Yorke reziduojantiems svetimų valstybių konsulams. Tarpe kitų konsulų vaišėse dalyvavo ir Lietuvos Gen. Konsulas Anicetas Simutis su žmona. Vaisių eigoje Gubernatorius pasakė trumpą kalbėlę ir pasiūlė atsisveikinimo tostą už kelis metus New Yorke rezidavusį Prancūzijos Gen. Konsulą Michel Legendrę, kuris paskirtas Prancūzijos Ambasadorium Pakistane. Deklamas už tokį netikėtai malonų žestą p. Legendrę prabilo prancūziškai linkėdamas Gubernatoriui geriausios kloties.

Po to Svetimų Valstybių Konsulų Draugijos pirmininkas Meksikos Gen. Konsulas prabilo ispaniškai. Konsulus maloniai nustebinio Gubernatorius atsakydamas ir padėkodamas abiem prieš jį kalbėjusiems konsulams prancūziškai ir ispaniškai. LGK

Mes norime šiltos draugystės su visomis tautomis.

AMERIKA NET TREČDALIU SUMAŽINS KARINIŲ BAZIŲ JAPONIJOJ SKAIČIŲ

TOKIJO. — Amerika nutarė sugrąžinti Japonijai dalį turimų jos žemėje karinių bazių. Kitos bus paverstos bendro naudojimo bazėmis. Šis nutarimas buvo paskelbtas po paskutinio Amerikos-Japonijos patariamojo saugumo komiteto posėdžio, kuriame dalyvavo JAV ambasadorius Japonijoje Alexis Johnson ir vyriausias Ramiojo vandenyno karo jėgų vadas, admirolas John McCain. Japonijoje Amerikos bazių klausimas kelia vis daugiau nepasitenkinimo. Vyriausybei tenka girdėti daug kritikos iš opozicijos partijų. Manoma, kad bazių sumažinimas padės įgyvendinti abiejų valstybių geresnius santykius ir palengvins Japonijai atnaujinti savitarpės gynybos sutartį, kuri baigiasi 1970 m.

Amerika turi Japonijoje 148 įvairias karines bazines, uostas, aerodromus, sandėlius ir pratimų laukus. Iš jų Amerika dabar pažadėjo likviduoti 50. Šios bazės apima pusę viso Amerikos turimo Japonijoje žemės ploto.

Neseniai viena japonų organizacija apskaičiavo, kad 39 amerikiečių karinės bazės kliudo miestų augimui ar atnaujinimui. Kitos 51 sukelia pavojus japonams civiliams, o 18 bazių yra visai nenaudingos ir gynybai nebūtinės. Čia prašyti įvairūs amerikiečių golfo laukai ir atostogų vietovės.

Nemažai amerikiečių įrengimų yra didžiųjų miestų pašonėse. Dešimt įvairių amerikiečių bazių yra prie Tokijo miesto. Čia miestas negali plėstis. Gyventojams nervus gadina amerikiečių lėktuvų keliamas triukšmas. Yra lėktuvų sudužimo pavojų. Pagaliau Amerikos kariuomenės valdomos žemės yra nepaprastai vertingos. Žemės vertė rinkoje vertinama 2 milijardais dolerių.

Prieš Amerikos bazes Japonijoje kovoja 134 japonų organizacijos. Iš jų 53 yra įvairių pavadinimų komunistinės organizacijos. Socialistų partija vadovauja 43 tokioms organizacijoms. Kitos yra suorganizuotos vietinių savivaldybių. Premjero Sato vyriausybei daromas didelis spaudimas. Todėl Amerika nutarė sumažinti savo bazių skaičių, o kitas pervesti bend-

Reikalauja žydų užimtų teritorijų

KAIRAS. — Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerio Gromyko vizitui Egipte pasibaigus, buvo paskelbtas bendras komunistų pasitraukimo reikalavimas, kad Izraelis greit pasitrauktų iš okupuotų arabų žemių. Šitokia pasitraukimo reikalavimą Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, — sakoma komunikate. Izraelis išsiplėtimo po svetimas žemes politika esanti svarbiausia kliūtis taikai pasiekti.

Gromyko tarėsi su Egipto vadais keturias dienas. Jis pabrėžė Sovietų Sąjungos intencijas surasti Viduriniuose Rytuose taikingą visų klausimų sprendimą. Tokiam sprendimui didžiausia kliūtis esanti Izraelio užsispyrimas neatiduoti arabams jų buvusių teritorijų. Tas užsispyrimas yra tęsinys Izraelio agresijos ir jis gresia arabų saugumui.

Tuo tarpu, Jeruzalėje Izraelio premjeras pareiškė, kad Izraelis lauks ir sėdės dabartinės paliaubų sienose, kol bus pasirašyta taikos sutartis. Ir ta sutartis žymia nepakeisianti dabartinį Izraelio sienų.

Izraelio lėktuvai vėl puolė arabų partizanų pozicijas Jordane. Lėktuvams sugrįžus, arabų pusėje matėsi tirsti dūmų debesys.

LONDONAS. — Paskutinėmis žiniomis Britanijos vidaus reikalų ministeris pakeitė savo nuomonę ir sutiko duoti vizą iš Lenkijos atvykusiai Ninai Karsowai ir jos vyrui. Karsowa Europoje pasižymėjo savo protestais prieš Gomulkos valdžią. Ji buvo nuteista trims metams kalėjimui.

BONA. — Vienas 17 metų Rydojimui. Amerika pasiliks tik tiek, kiek būtina reikalinga išpildyti Amerikos gynybos įsipareigojimams Japonijai.

ŠIANDIEN ERDVĖLAIVIS SUGRĮŽTA Į RAMŪJŲ VANDENYNĄ PRIE HAVAJŲ

HOUSTONAS. — Amerikos erdvėlaivis “Apollo 8” su trim astronautais šiandien turi nusileisti į Ramųjį vandenyną, į pietvakarius nuo Havajų salų. Čia astronautų laukia trys pagrindiniai Amerikos karo laivai: lėktuvnešis “Yorktown”, naikintuvas “Cochrane” ir sužinojimo laivas “Arlington”. Astronautų greitas išgelbėjimas daug priklausys nuo oro sąlygų, matavimo, bangų dydžio. Tarp lėktuvnešio ir naikintuvo bus 450 mylių atstumas. Jei astronautai nusileis tiesiai į numatytą tašką, tai lėktuvnešio helikopteris juos ištrauks iš jūros, o jei jie numatytą tašką praskris, tai juos išgelbės iš jūros naikintuvo helikopteris.

Mirė prof. Vl. Stanka

Užvakar, gruodžio 25 diena, 1 val. po pietų, Washingtone ligoninėje staigiai mirė teisininkas prof. Vladas Stanka-Stankevičius.

Švenčių dieną prof. Stanka buvo namie. Apie vidurdienį jis pasijuto blogai. Jo dukrė Elena tuojau iššaukė taksį ir nuvežė ligoninėn. Ligoninėje netrukus prof. Stanka ir mirė.

Lietuvoje prof. Stanka advokato ir buvo Kauno Universiteto haudžiamosios teisės profesoriu. Tretyje jis buvo Pabaltijo Universiteto prezidentas ir lietuvių skyriaus rektorius.

Vladas Stanka 1884 metu gruodžio 4 dieną gimė Biržuose. Jis mokėsi Biržuose, Rygoje ir Petrapilyje, buvo labai geras mokinys. 1913 metais baigė Gertrapilio Universiteto teisių skyrių ir gavo magistro laipsnį. Stanka ruošėsi profesūrai, lankė Vokietijos universitetus, studijavo filosofiją ir teisę. 1914 metais jau buvo paskirtas privadcentu baudžiamajai teisei dėstyti.

1915 metais buvo mobilizuotas rusų kariuomenėn. Jis baigė karininkų mokyklą ir buvo paskirtas į štabą. Jam buvo pavesta prarasti fortifikacijas plačiame Rygos fronto ruože. Jis dėstė fortifikacijas rusų armijos karininkams, tuo klausimu paruošė vadovėlį.

Kurį laiką buvo paskirtas Karskio kabineto kanceliarijos viršininku. Ginklu rankose priešinosi komunistų sukilimui Maskvoje. Vėliau buvo priverstas bėgti į Vokietiją.

Daug rašė teisės ir filosofijos klausimais. Jis puoselėjo mintį, kad tikrai kūrybingas yra tikrai džiaugsmas.

Jau 100 užsisakė kelionę į mėnulį

Pan American World Airlines pranešė, kad jau turi daugiau kaip šimtą asmenų, užsiregistravusių pirmajai komercinei kelionei į mėnulį.

Linija per Kalėdas gavusi nepaprastai daug tokioms kelionėms paklausimų ir reikalavimų iš eilės priimti užsakymus. Ši oro linija tokias ekskursijas jau turinti galvoje, tačiau civilinės aeronautikos taryba Pan American linijai kelionių į mėnulį dar neautorizavusi.

MADRIDAS. — Ispanijos valdžia ištrėmė tris advokatus į tolimas provincijas už tai, kad jie teisme gynė baskų jaunuolius. Katalikų bažnyčioje Ispanijoje nebuvo kalėdinių vidurnakčio pamaldų, nes valdžia bijojo demonstracijų ir protesto pareiškimų.

Šis astronautų nusileidimas, numatytas 9:41 ryto Čikagos laiku, yra kitoks, negu iki šiol buvę astronautų nusileidimai. Skirtumas yra greityje, kurio erdvėlaivis įskris į atmosferą. Iki šiol visi su įgulomis buvę amerikiečių skridimai sugrįždavo į atmosferą 17,500 mylių per valandą greičiu, o šį kartą laivos įlėks į atmosferą 25,000 mylių per valandą greičiu. Palyginimui reikia atsiminti, kad mėnulio orbitoje astronautai keliaavo “tik” 3,600 mylių per valandą greičiu.

Vakar astronautai buvo uždegę savo laivo pagalbinę raketą, kurios šiek tiek pataisė laivo skridimo kryptį. Laivui įėjti į atmosferą yra numatytas “sugrįžimo koridorius”, kurio diametras yra 28 mylios. Astronautai turi pataikyti į atmosferą tame tarpe. Tai įvyksta laivui esant 75 mylios virš žemės.

Astronautų pranešimai apie mėnulio išvaizdą nėra labai džiuginantys. Mėnulis astronautams atrodė pilkas, bespalvis, lyg sustingusio kalkių mišinio ar nešvaraus pajūrio smėlio spalvos. Tuo tarpu žemė iš 200,000 mylių atstumo atrodė mėlyna ir ruda, papuošta baltų debesų putomis.

Nors 1968 metais pasaulyje buvo įvairių įvykių, tačiau ši astronautų kelionė laikoma svarbiausia šių metų “naujiena”, pralenkiančia sen. Kennedy nužudymą, prezidento Johnsono pasitraukimą iš rinkimų, dr. Kingo nužudymą ir po jo sekusias negrų riaušes. Tai didesni “žinia” už Kennedienės ištėkimą už graiko Onnasis ar už “Pueblo” jūrininkų paleidimą. Ši kelionė į mėnulį turės didelės svarbos į tolimesnes erdvės tyrinėj keliones. Mėnulis gali tapti baze, stotimi dar ilgesnėms kelionėms į tolimesias planetas.

Pragoje per Kalėdas pagerbė žuvusius

PRAGA. — Kalėdų švenčių proga Čekoslovakijos gyventojai prisiminė savo žuvusius sovietų invazijos metu. Pragoje prie šv. Wenceslas paminklo žmonės sudėjo daug vainikų ir degančių žvakių. Nors prie paminklo nebuvo jokių ceremonijų ar kalbų, visą Kalėdų dieną žmonės rinkosi ir tyliai prisiminė žuvusius. Sakoma, kad sovietų okupacijos pirmą ir antrą dieną Čekoslovakijoje žuvo 70 asmenų.

Sovietų Sąjungoje Kalėdos švenčiamos. Komunistai išrauti iš žmonių prisiminimus apie “buržuazinius” Kalėdų senio vietų jie “senelį šaltį”, kuris pasirodo tik Naujuose Metuose. Tada puošiamos eglutės ir pasikeičia dovanomis.

LITHUANIAN RADIO FORUM

Produced by ANTHONY J. RUDIS

Lietuvių Forumo Radio
šį šeštadienį, gruodžio 28 dieną
nuo 8 iki 9 val. programa skiriama
NAUJŲ METŲ MINEJIMUI
Banga FM — 93,1.

Tema: "Praeities prisiminimai ir tradicijos, dabartis ir žvilgsnis į ateitį".

Kalbės tėvas C. Kijauskas S. J., lietuvių jėzuitų provincijolas, Jonas Jasaitis — Alto vicepirmininkas ir Lietuvių Tarybos narys, Vytautas Kasniūnas ir kiti.

Marija Smilgaitė — dailiojo žodžio menas, deklamacijos.

Šeštadieniai
8-9 v.v.
WXRT-FM
93.1

JURGIS JASINSKAS

SPAUDOS PABIROS

Poeto Kazio Jakubėno žudikų pėdsakais

Ne vienas buv. laisvos Lietuvos, užgožus ją antrajai rusų okupacijai, rašytojas, dailininkas, operos aktorius ar poetas yra atpyles duoklę Sibiro tundrose ar vietiniuose kalėjimuose. Vieni jų ten ir mirė, kiti, gražinti į gimtąjį kraštą ir čia pasizadėję nuolankiai tarnauti geriausiajai ir mielaširdingiausiai santvarkai (pvz. poetas Antanas Miškinis), galėjo išjungti savo kūrybą ir komunistiniame gette trunyjančius Lietuvos ir visos planišios tėvynės menininkų gretas. Kurie nepasidavė smurtei ir nekeliaklupščiaivo prieš savus ir rusiškus tironus, — buvo sunaikinti. Vienas tokių nepalūžusių ir kovojusių su okupantu buvo poetas Kazys Jakubėnas. Jo nužudymo aplinkybės dar ir dabar tebekelia kai kurių prieštaravimų.

Sakysime, "I Laisvę" žurnalo šių metų nr. 4 (80) yra rašinys: "Kaip žuvo poetas Kazys Jakubėnas". Jame tūlas svečias iš Lietuvos pasakoja:

"...1950 metų sausio mėn. 7 d. 11 val. naktį, kada lauke buvo virš 30 laipsnių (Celsijaus) šalčio, du enkavedistai išsivedė Jakubėną iš jo (abejotina, ar Jakubėnas turėjo nuosavus namus Vilniuje ar kur nors kitur J.) namų ir įsodino į laukiantį automobilį. Čia sėdėjo dar du saugumiečiai. Automobilis nuvažiavo Nemenčinės kryptimi. Už keliolikos mylių, kur nebuvo gyventojų, Jakubėną enkavedistai visai nuogai išrenė, sumušė ir paliko. Kol jėgų turėjo, jis bėgo ir šaukė pagalbos. Pasiekė dar vieną gyvenvietę, beldėsi, bet niekas neįleido. Tuo metu vyko baisūs rusų siautėjimai, ir žmonės buvo įbauginti. Jis bandė bėgti toliau, bet netrukus pritrūko jėgų, sukrito ir sušalo į kalną..."

Šį liudijimą iš "I Laisvę",

kaip tikrą persipausdino Bostono Kelevis, o Naujienų šių m. lapkričio mėn. nr. 283 Jurgis Kalciva (grynų gryniausia birzietiška pavardė J.) ilgokame rašinyje tą svečio iš Lietuvos pasakojimą padavęs, įrodinėja jo autentiškumą. — Esą, Lietuvos Enciklopedijos IX-me apie Kazį Jakubėną parašyta ne tiesa būk jis buvęs ištremtas į Sibirą ir ten miręs. Tokiu Enciklopedijos teigimu svečias esąs net pasipiktinęs. Esą, "Savo žodžiams parenti jis (svečias J.) parodė 1968 m. "Gimtojo krašto laida, kuriuje buvo parašyta, kad Jakubėnas miręs Vilniuje. Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos I-jo tomo 665 psl. taip pat parašyta, kad K. Jakubėnas 1950 m. sausio 8 d. mirė Vilniuje". Šį komunistinių šaltinių tvirtinimą, kad Jakubėnas mirė (kai kur dar pridedama "tragiška" J.) — Vilniuje, galime pratęsti: 1968 m. sausio mėn. 28 d. "Tiesoje" ir 1968 m. sausio mėn. 27 d. "Literatūroje ir Mene", pagerbiant poetą, kaip atkaklų kovotoją prieš buržuazinę Lietuvos santvarką ir minint jo 60 metų gimimo sukaktį, pabrėžta, kad poetas mirė ("L. ir Mene" yra priedas — "tragiška") 1950 m. sausio mėn. 8 d. Vilniuje; o amerikoniškame lietuvių kalba komunistiniame laikraštyje "Laisvė" 1962 m. to laikraščio redaktorius Rojus Mizara rašė: "Kazys Jakubėnas tragiška mirė 1950 m. sausio mėn. 8 d. Vilniuje. Kalininškai tebeieškomi, o gal jau surasti ir nubausti"...

Galima tam tikėti, o galima dar labiau abejoti. Visai suprantama, jog komunistams dabar Lietuvoje daug parankiau skleisti žinią, būk Jakubėnas miręs Vilniuje, o ne tolimame Sibire ištremtas. Jiems šį liudijimą iš "I Laisvę",

Ponia Nguyen Cao Ky, Pietų Vietnamo viceprezidento žmona su 3 m. dukrele vaikštinėja Paryžiaus parke. Viceprezidentas Ky Paryžiuje dalyvauja taikos pasitarimuose.

nužudė poetą, bet dar didesnė gėda išsitarė, kad jis buvo ištremtas į Sibirą ir ten nužudytas. Kas gali atskleisti tikrą tiesą apie poeto Kazio Jakubėno žudikus ir nužudymo aplinkybes? Lietuvos komunistų partijos pareigūnai, kurie tai žino, niekad neišsijos, nes tai būtų partijos ir komunistinės santvarkos apkaltinimas. Bet buvę Kazio Jakubėno artimi prieteliai — rašytojai galėtų ir privalėtų atskleisti šios mistrieros užkulius. Tikėkimės, kad kurią dieną išgirsime neabejotiną tiesą, visus smulkmenas ir faktus.

O kolei tai bus, svečio iš Lietuvos liudijimą, esantį "I Laisvę" nr. 4 reikia priimti su nemaža abejonės doza ir atsargumu. Taip, maž daug, pataria ir darbusis Naujienų bendradarbis Alfonsas Nakas "Pastabose apie paskutinį "I Laisvę" numerį":

"Kaip žuvo poetas Kazys Jakubėnas", man regis, jau čia nebenauijiena. Panašią versiją kažkur ar skaičiau ar girdėjau gyvu žodžiu pasakojant. Manau, kad ir ateityje dar visokių legendų apie tą liaudies poetą — divyrį girdėsime, ir jos visos bus "pačios tikriausios". Poetą Kazį Jakubėną asmeniškai pažinojau Biržų gimnazijoje besimokydamas. Tiesa, susidraugavę nebuvo, bet jo raštų esu skaitęs ir vietinėse "Biržų žiniuose" ir "Kultūros" žurnale, ir moksleivių leidiamame slaptame humoro laikraštyje "Svirplys", ir esu klausęs "Spinduliečių" (kairiųjų moksleivių būrelis Biržų gimnazijoje prieš 1926

m. perversmą) susirinkimuose Kazio Jakubėno skaitomų referatų. Retkarėiais rašydamas "Naujienoms "pabiras", esu jose užsiminęs ir apie buv. bendramokslį Kazį Jakubėną. Sakysime, 1962 m. Naujienų Antroje dalyje nr. 609 "pabirose" tariu "Šį tą apie poetą Kazį Jakubėną". Į tą tarimą rašiniu — "Dėl poeto Kazio Jakubėno apybraižos" tu pačių metų gegužės mėn. 5 d. Naujienose atsiliepė asmuo, pasirašęs Steponas Sabonis. Jis savo rašinį, kuriame paduoda kai kurių naujų faktų apie Jakubėną, baigė taip:

"... Bet viena turu prisipažinti, kai išaiškėjo Jakubėno padėtis (turima minty vokiečių okupacijos metas, kuriais vokiškasis "gestapas" "medžioja" Kazį Jakubėną J.) 1942 m. rudenį susitikus, man buvo gėda prisipažinti, kad jį įtariau... (pirmosios rusų okupacijos metu kai kas Jakubėną įtarė tapus komunistų ir Lietuvos okupanto bendradarbiu J. Prisipažinau ir parūpinau kalme vietą, kurioje ir sušalė antros rusų okupacijos". Tą Sabonio "parūpinta" Jakubėnui slėptis nuo gestapo vieta buvo paties parūpintojo namai — ūkis J.) Sabonis, rusams antrą kartą artėjant prie Lietuvos, kaip ir daugelis kitų lietuvių, pasitraukė į Vakarų, ir radęs galimybių, užmezgė su Lietuvoj likusiais pažįstamais ryšius. Aišku savaime, kad ir Kazys Jakubėnas nebuvo pamirštas: jo gyvenimu ir padėtimi Sabonis domėjosi ir Jakubėno nu-

žudymo aplinkybėmis. Kas tas Sabonis, gelbėjęs Jakubėną išvengtį vokiškųjų okupantų arešto?

Parašęs Naujienoms "Dėl poeto Jakubėno apybraižos", jis lygia greta pabraukė keletą žodžių "pabirinkui", lyg ir pasiaiškindamas dėl savo rašinio. Tame "pabirinkui" 1962 m. gegužės mėn. 8 d. rašytame laiške skaitome: "Gerbiamas Bičiuli, Gal nustebsi, o gal ir ne, kad kažkokis žmogelis išdrįsta bičiuliu vadinti. Bet aš turiu tam pagrindą ir leiskite man prisistatyti: "Steponas Sabonis", S. S. "V. G. — Vincas Gervickas irgi esu dažnas Naujienose, kaip ir J. Jasinskis. Juk tai darbščią bitučių vaisius, kuriuo nesigailime pasidalinti ir su kitais.

Toliau, imant 1951 - 54 metus buvau nuolatinis Naujienų bendradarbiu, tačiau dėl sveikatos sušlubavimo teko pasitraukti. Mano specialybė, bruklynietiškai tariant, — "kraučius". Šį amatą pasirinkau jau gyvenimą patyręs (1942), kaip savistovų, nuo nieko neprieklausančių. Pasirinktu amatu ir šiandien nesiskundžiu.

Šiais metais dašisiekiau iki pensijos ir savo laiko perteklių užsimojęs sunaudoti naudingiau — patiekiant spaudai ir mažo žmogelio išgyventi džiaugsmą, malonumus, vargus ir sielvartą nepriklausomoje Lietuvoje.

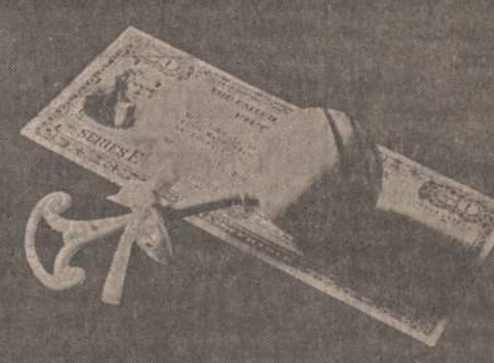
Dabar galiu pasisakyti ir ko aš iš bičiulio pageidauju. Jūs savo straipsnyje gana daug ir įdomios medžiagos patiekėte apie Kazį Jakubėną. Aš jums esu labai dėkingas. Kazys Jakubėnas, mano supratimu, neturėtų būti užmirštas ir paliktas nežinioje vien dėl to, kad jis neplaukė "pasroviui". Turiu ir sekančių žinių iš Vilniaus: "Kaziukas, išvalkiotas po įvairius Rusijos kalėjimus, buvo gražintas į Vinių. Jį rusai perspėjo kelis kartus, bet Kaziukas nemokėjo jų klausyti. Vieną naktį atėję į jo kambarį, nedavę ir apsiirengti, išsivedė čia pat prie durų nušovė, o kitas vežimas paėmė lavoną." Laukiu smulkesnių žinių, tačiau šiuo metu labai šykštu... (pas). V. Gervickas"

Praslinkus pilnam pusmečiui (1962. XI. 19.) Sabonis — V. Gervickas, iš Lietuvos, tik jam vienam žinomu keliu, gavęs smulkesnių žinių apie Kazį Jakubėną, kaip tikrą faktų lydinętiškai tariant, — "kraučius". Šį amatą pasirinkau jau gyvenimą patyręs (1942), kaip savistovų, nuo nieko neprieklausančių. Pasirinktu amatu ir šiandien nesiskundžiu.

Šiais metais dašisiekiau iki pensijos ir savo laiko perteklių užsimojęs sunaudoti naudingiau — patiekiant spaudai ir mažo žmogelio išgyventi džiaugsmą, malonumus, vargus ir sielvartą nepriklausomoje Lietuvoje.

dramos sambūrio spektaklio vienoje to miesto salėje, pačiame užkulisyje, jis pats mane susirado. Jis ir šio mudviejų susitikimo metu tvirtino, jog Jakubėnas žuvo ištremtas į Sibirą - Jakucku šiaurėje. Tą žinią, esą, tvirtina labai artimi Jakubėno prieteliai - rašytojai — Lietuvoje gyvenę. Minėdamas poeto Kazio Jakubėno nužudymo aplinkybes, naudojuosi man privačiai rašytais kito asmens laiškais. Ar tuos nenusidėdau tam asmeniui? Ir taip, ir ne: Vincui Gervickui rašytas 1967 m. Kalėdinis sveikinimas iš N. Y., Brooklyno grįžo man atgal su prierašu: "Adesatas išsikėlęs nežinia kur", o 1968 vasaros viename Naujienų numeryje radau prašymą: "Mirė V. Gervickas". Jeigu tame pranešime minimas asmuo buvo tas, kurio asmeniškų laiškus šiam rašinėliui panaudojau, ir, kuris Kazį Jakubėną puikiai pažinojo ir jam kuo galėdamas gelbėjo, bei surinko faktus apie to poeto nužudymo aplinkybes, kurias čia paminėjau, jaučiuosi nesąs kam nors nusikaltęs. O kai dėl Jakubėno nužudymo aplinkybių, tai labiau tikiu mano bičiulio V. Gervicko surinktiems faktams ir Lietuviškosios Enciklopedijos teigimui, kad Jakubėnas žuvo ištremtas į Sibirą, bet ne komunistiniams šaltiniams ir sveičiui iš Lietuvos, parašiusiam istoriją apie Jakubėną "I Laisvę" nr. 4 (80).

Starter set.

One of the very best ways you can get a new baby started in life is by buying him or her a U.S. Savings Bond. And once you're started, keep on with it. As the baby grows, the Bonds you keep buying will grow, too. When the baby is ready for college, the Bonds will be ready to help pay for college.

New Freedom Shares
Now, when you sign up for regular savings, you are eligible to purchase the new type U.S. Savings Notes—Freedom

Shares. They are redeemable after one year and pay 4.74% when held to maturity of just 4½ years. You are eligible to buy them on a one-for-one basis with Savings Bonds. Get all the facts where you work or bank.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Treasury Department and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

TIEMS, KAS NORI SVENTĖMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIŪLOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

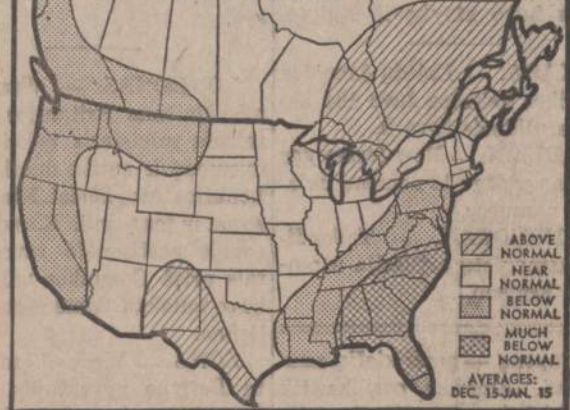
1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl. \$5.00
2. Juozas Liudžius, RASTAI, 246 psl. \$3.00
3. M. Zoženko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl. \$2.00
4. Liudas Mikšys, IS ISTORIJS ŪKANŲ ATEINA LIETUVA, 699 psl. \$12.00
5. Juozas Kapacinskas, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl. \$4.50
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl. \$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENŪJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl. \$2.00 ir \$3.00
8. Marius Katiškis, SVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl. \$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl. \$2.00
10. Vl. Mingela, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai. \$6.00
11. Adomas P. Jasas, BŪK PALAIMINTASI! \$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštasis viršelis \$2.00, kietasis \$4.00
13. Juozas Švaisas, PETRAS SIRVOKAS, 228 psl. \$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILERAŠČIAI, 239 psl. \$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENE. \$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION. \$10.00
17. Petromėlis Oriaitė, KA LAUMIES LĖMĖ, 236 psl. \$3.00
18. Kipras Bielins, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA. 310 psl. \$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai \$4.00
20. Pranas Alšėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 294 psl. \$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, lyrika, 152 psl. \$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl. \$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiumė nurodylas sumas čekiu arba money orderiu, adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

EXPECTED TEMPERATURES

Oro biurės pranašauja, kad sausio mėnesį pietryčių valstybėse, prie Atlanto ir Ramiojo vandenyno pakraščiuose bus šalta. Temperatūra nukris žemiau normalaus lygio.

SU "MŪSŲ LIETUVA" Į YLAKIUS

(Tėsinys)

"Pakalniui ir pakalniui,
kaip Into malūnas"

Į Viršilų nuvažiavę aplankydavome malūnininką Intą, nes jis, kai tik į Ylakius atvažiuodavo, negrįždavo pas mano tėvą nesustojęs. Gi 1955 metų vasarą, po Chicagos lietuvių mėgiamus Sandūnus bevaikštinėjant ir smėlynuose besišildant, malūnininką Intą priminė Michigano paežerėje beriošką dailininko Petro Kačerausko statyto namo cementiniai "graičiai", lię kai ežero vanduo pamatus išplėvė. Dar tais metais dailininkas Kačerauskas sakėsi namą baigsiąs statyti ir įrengsią muziejų. Daug sutikau žmonių, kurie jau netikėjo, jog dailininkas savo sumanytą įvykdys. Tačiau pats Kačerauskas lengvai su šypsena pasakojo, jog jis gamtą nugalės, namą įrengs, muziejus bus. Ir nuotalkingai tad jis į mane ir į kitus kreipėsi paraginimu: — "Kitą kartą į Sandūnus atvažiuodamas atvežk pinigų"...

Kaip dailininkas Petras Kačerauskas Michigano paežerėje svajojo pastatyti muziejų, taip Ylakų valsčiuje, Viršilų kaime malūnininkas Intas svajojo ir dirbo mašina, kurios volas arba ratas amžinai sukusi pats save sunkumu jėgą gaudamas, be jokios pašalinės jėgos galėtų žiemą ir vasarą malūno girnas sukėti.

Into malūnas buvo Lietuvos ir Latvijos pasienyje — prie Liepojos kelio. Caro laikais tas Liepojos kelias būdavo labai judrus — ir dieną ir naktį vežimai su grūdais, pašaru, su žaisimais ir kiaušinėmis ne tik iš Ylakų valsčiaus, bet ir iš Sedos traukdavo į Liepojos turgų. Galvijų didžiulės bandos, arklių būriai pirklių pasamdytų varovų būdavo varomi į Liepoją. Ylakiams Liepoja arčiau negu kuris nors Lietuvos prekybos ir pramonės didesnis miestas.

Po Pirmojo Pasaulinio karo nepriklausomos Lietuvos ir Latvijos valstybės neleido savo piliečiams laisvai iš vienos valstybės į kitą keliauti. Reikėjo turėti vadinamąsias sienai pereiti korteles arba užsienio pasą. Ylakų valsčiuje esąs Liepojos kelias liko tik vietinės reikšmės. Viršilų kaime nei sienai pereiti punkto nei muitinės nebuvo, tad ties Into malūnu pasibaigė Lietuva, užžėlė ir vieškėlis. Prie malūno kampo Intas pradėjo savo išsvajoto "perpetuum mobile" statybą.

Dirbo Intas daug metų. Didžiausias stakles sukėlė. Įtaisė ašį su smagračiu, įvairių sun-

kumų prikarstė, bet ratas pajudintas apsiarūka ir vėl sustoja, amžinai nesisuka. Malūnininkas girtas ar blaivas visada aiškindavo ir savo planus dėstydamas — iki mirties nenustoję vilties pastatyti amžinai besisukantį ratą, kurs riedėtų, kaip jis sakydavo — vis pakalniui ir pakalniui. Žmonės pašaipos patarles kūrė. Jei kam kas nors blogai sekėsi, tai ir sakydavo: "Na, ir eina tau, kaip Into malūnas — vis pakalniui ir pakalniui!"

Apie dailininko Kačerausko svajones pastatyti Michigano pakrantėje muziejų, apie Ylakų valsčiaus malūnininko Into svajones pastatyti amžinai besisukantį ratą, rašiau 1955 m. Naujienose vasariškos nuotikos straipsnyje, "Kodėl, jūs, ponai, važiuojate į Sandūnus?". Malūnininką Intą vėl priminė Br. Kvilkio "Mūsų Lietuva" knygoje žinia apie Ylakuose suruoštą pirmą žemės ūkio parodą, kurioje vietiniai žemaičiai pirmą kartą pamatė motorą, ir žemaičiai, kaip "plataus masto inžinieriai", įdomiai motoro veikimą aiškino.

Tikrai būta "plataus masto inžinierių". Vienas jų pavyzdys — malūnininkas Intas, bemokslis kaimo žmogus, sugalvojęs pagaminti mašina (perpetuum mobile), kokios iki šių laikų ir mokičiausi inžinieriai nepagamino, ir, kaip kai Rėno aiškina, niekada "perpetuum mobile" šioje žemėje nebus galima.

Į Sibirą trėmimai caro valdymo metais

Praečiai pažinti "Mūsų Lietuva" duoda vertingų žinių. Ypač įdomu skaityti, kaip Ylakų valsčiuje vyko tautinis atgimimas. Minimas kun. Matas Veitas, buvęs Ylakų vikaras, kurs po 1863 metų sukilimo caro valdžios buvo išstremtas į Sibirą. Kun. Veito katargos atsiminimai yra išspausdinti Vaclovo Biržiškos "Praeities Pabrėžimų" knygoje, kurią 1960 m. išleido Kario žurnalas. Kunigo Veito atsiminimai "Mūsų Lietuvoje" minimi vienu iš negausių šaltinių ano meto gyvenimui pažinti.

1951 m. Naujienos išspausdino mano straipsnį "Ylakiai žemaitės raštuose". Br. Kvilkio "Mūsų Lietuva" paskatina grįžti į žemaitės aprašytą praeitį, nes patvirtina kai kuriuos 1951 m. mano straipsnyje paliestus dalykus, tada dar abejonių kėlusius.

Jau praėjo daugiau kaip 40

Meniški prez. Nixono inauguracijos medaliai, sukurti skulptoriaus Ralph Menconi, pirmą kartą šio krašto istorijai bus dovanojami 37-iam prezidentui atminti. Vieno medaliai pusėj bus prez. Nixono paveikslas, antrą — Amerikos valstybinis antspaudas, nukopijuotas iš Julijus Nixonaitės lėkšės, sukurtos tėvui prezidento rinkimines kampanijos metu.

metų, kai Matas Untulis, žymus žemaitės kultūrininkas ir mano lietuvių kalbos bei literatūros mokytojas, paduodamas mažą žemaitės raštų knygutę, tarė: "Skaityk, joje apie Ylakius rašoma".

Matas Untulis sakė, jog jis papasakojęs rašytojai žemaitėi "nuoga" atsitikimą, kaip iš Ylakų caro laikais buvę į Sibirą išstremti kunigai. O žemaitė gabia kūrėjos plunksna tai vaizdingai aprašiusi, vietovardžio ir tikrų pavardžių neminėdama. Žemaitės kūrėjos pavadinimas "Pritrūko kantrybės". Knygute išspausdino "Lietuvos Ukininkas" Vilniuje 1912 m. Viršelyje pažymėta, jog tai tikras atsitikimas, siužetas paimtas iš 1899—1900 metų. Tas pats žemaitės aprašymas nepriklausomoje Lietuvoje buvo išspausdintas jos raštų trečiame tome, pavadinamas "Kieno kaltybė".

M. Untulis tada man jaunam moksleiviui pasakojo, jog žemaitės rašte minimas kunigo įskundėjas Rimeika esąs Ylakų valsčiaus, Stripinių kaimo, gyventojas Kazimieras Vaškys. Šiuos M. Untulio pasakojimus 1951 m. Naujienose paskelbdamas nederįsą Vaškio pavardės minėti, pažymėjau tik raides K. V., tačiau "Mūsų Lietuvoje" Vaškys minimas kaip kunigo įskundėjas, tad drįstu čia tą pavardę minėti.

Žemaitės raštą verta ir dabar pasiskaityti

"Mūsų Lietuvoje" rašoma, jog tautinis atgimimas Ylakuose pradėjo reikštis devynioliktojo šimtmečio gale. Lietuviškų knygų platinimu rūpinosi kun. Kazimieras Nekrašas, kurį 1898 m. rusams įskundęs jų agentas Vaškys. "Tėvynės Sarge", 1898 m. Nr. 7, buvę rašoma: "Kad klebonas Nekrašius (1898.VI.22) sėsdamas į maskolių briką, atsiveikindamas su susirinkusiais pakėlė rankas ir ištarė krikščioniškai "dovanoju savo persekiotojams", jį išdavęs Vaškys su desėtu sau lygių išgamų puolė į karčiamą ir ten rūpinosi užpilti sąžinę tarp linksmųjų klykavimų".

Minimas Vaškys buvo mano tėviškės pats artimiausias kaimynas iš vakarų pusės: daržai, laukai, pievos ir miškeliai (Medvalakė) rubežiavosi. Jį prisimenu tik nepriklausomos Lietuvos laikais vaikščiojantį, mėgsantį kaimynų ežę išarti ir vis pasiginčyti, kam kas priklausė; prisimenu dalyvaujantį Stripinių kaimo gyventojų arba seniūnijos sueigose. Mat, tais laikais, kaip Ylakų vidurinės mokyklos mokinys, vadinasi, — "raštingas vyras", — būdavo seniūnijos sueigų "sekretorium".

Kaimo gyventojų sueigos dažniausiai, kaip atsimenu, būdavo mano tėvų namuose. Gyvenimo praktikos turį vyrą svarstydamo, ginčydavosi ir nutarimus darydavo kaimo bei viso valsčiaus reikalais, o man padiktuodavo ką ir kaip turį protokole parašyti. Martynas Stripinis, raštingas vyras, prieš Pirmą karą Amerikoje gyvenęs, bet į Lietuvą sugrįžęs, mokėdavo labai puikiai teisiškai protokolo sakinis suriktuoti ir padiktuoti. Kartą, bene apie 1926 m., jis man padiktavo surašyti ir ko-

respondenciją iš Ylakų į katalikų leidžiamą "Vienybę".

Protokolus ir korespondencijas Martynas Stripinis būtų ir pats sugebėjęs parašyti, bet jis sakydavo, jog jo "gramatika" (rašyba) senoviška. Ir dabar pagalvoju: ar ne Martyno Stripinio diktavimai, ką ir kaip rašyti, paskatino mane rašinėti? Dar 1959 metais Martynas Stripinis man iš Ylakų atsiųstame gražiaus styliu laiške skundėsi, jog jau aštunta dešimtį metų varas ir jo "motoras" jau nebeilgai išters. Žinau, kad jo "motoras" sustojo — M. Stripinis jau yra miręs.

Grįžtant prie kunigų trėmimo ir Vaškio temos, dar galėčiau pastebėti, jog kaimo vyrų sueigose Vaškys vis norėdavo pasirodyti už kitus vyrus mandresniu, pranašesniu, mat, tikrai caro laikais jis turėjo kažkurio rango policijos tarnybą, tad nepriklausomybės metais jam nelengva buvo užmiršti anuos gerus caro laikus, kai jis stovėjo aukščiau negu kuris kitas to kaimo gyventojas. Ir reikia pastebėti, kad ylakiškiai žemaičiai buvo mandagūs — nepriklausomybės laikais nepriklausomai Vaškui dėl tarnybos carui, tačiau tarpusavyje jį nevažindavo pavarde, bet "uredninku".

Žemaitės raštą verta ir dabar pasiskaityti

Pavyko gauti knygutę — žemaitės rašinėli "Pritrūko kantrybės". Jį nufotografavau ir kartu su šiuo raštu siunčiu Naujienoms, nes manau, kad tas žemaitės kūrėjos vertingas ne vien kaip tikro fakto aprašymas, bet ir kaip jos gražios kūrybos pavyzdys. Siūlau jį Naujienose spausdinti.

Žinoma, žemaitės rašte, kaip literatūros kūrinyje, nutolsta nuo tiesos, nes anais caro laikais ji negalėjo suteikti Rimeikai visas Vaškio būdo ir išvaizdos apraškas. Pavyzdžiui, "Tėvynės Sarge" rašoma, kad kunigą įskundęs Vaškys puolė į karčiamą, gi žemaitė savo aprašyme Vaškį-Rimeiką vaizduoja kaip visuomet rimtą, blaivų, religingą, karčiamų nelankantį žmogų. Arba, — "Tėvynės Sarge" korespondencijoje rašoma, jog klebonas Nekrašius į maskolių briką sėsdamas taręs "dovanoju savo persekiotojams", gi žemaitės kūrėnyje klebono su parapijonimis atsiveikinimo žodžiai surašyti tokie:

— Na, parakvijonis! Sudiev! Gal nebeatysit manęs... aš už savo nuodėmes išpakuotavosi, bet jūs kai kurie neišpakuotavosi!"

Žemaitės aprašyme sakoma, jog kunigas į Rimeikos (Vaškio) namus buvo atvežtas ligoniu paskutinius sakramentus suteikti. Pamatęs ant sienos carų paveikslus Rimeikai padaręs pastabą, kam jis "balvonos" pasikabino. Kunigas atsiskęs sėsti prie stalo užkandžių, išvažiavęs.

Aš savo jaunose dienose esu girdėjęs pasakojimų, jog Vaškys turėjęs ir kitų neusipratiimų su kunigais. Jis turėjo dukterų ir sūnų Bronių, kurs po

Pirmojo Pasaulinio karo iš Rusijos grįžęs buvo Ylakų pašto viršininku. Man senieji žmonės yra pasakoje, jog žemaitės rašte minimo Rimeikos dukters mėgdavusios melstis bažnyčioje "viškoje", o besimeldamos ir su bernais pajaukraudavusios. Kunigas viešai per pamokslą išbaręs, jog bažnyčioje šitaip elgtis netinka ir merginas nuo "viškų" pavaręs. Rimeika labai užsūrūstinęs, kad jo, caro tarno, dukters nepagerbtos ir jam pačiam pamokslu gėda padaryta, išėjęs iš kantrybės ir kunigus paskundęs rusams.

Kai po 1926 m. perversmo Matas Untulis buvo atleistas iš Ylakų vidurinės mokyklos direktoriaus pareigų, o vėliau nuspalintas iš mokytojo darbo, teko su juo atsiveikinti ir iki pat jo nelaimingos mirties bolševikų okupacijoje nebeteko susitikti. Tikrai buvo įdomu skaityti "Mūsų Lietuvoje" apie kaimyną Vaškį "Tėvynės Sargo" išspausdintą korespondenciją, kuri patvirtina, jog apie anuos laikus pasakodamas Matas Untulis, kaip sakoma, neprasilenkė su tiesa — buvo sąžiningas žmogus.

(Bus daugiau)

SKOTISKAS ANEKDOTAS

VIENAS škotas pasilipo taisyti stogo ir paslydęs pradėjo kristi žemyn. Praktisdamas pro virtuvės langą jis spėjo žmonai prisaukti:

— Šiandien virk pietus tik vienam asmeniui!

● Moteris mėgsta tai, ką giridi; vyras tai, ką mato.
(Louis Jouvett)

"DIALOGAS" SU KOMUNISTAIS

Dėmesio vertas Elta-Press laiškas Italijos kompartijos vadui Luigi Longo

"... bandymas pradėti pokalbį kaip tik su italų komunistų partijos viršūne yra neatsitiktinis", rašo (rem) Europos Lietuvoje Nr. 46 straipsny "Pokalbis ar tik monologas?"

Tai stipriausioji Vakarų kompartija, kuri iki šiol griežčiausiai ir nedviprasmiškiausiai pasisakė už nepriklausomumą nuo Maskvos ir kurios miręs vadas Palmiro Togliattis savo politiniame testamente kritiškai įvertino Sovietų Sąjungą.

Dar prieš Čekoslovakijos okupaciją Italijos kompartijos vadas senatorius Luigi Longo italų televizijoje pokalbyje su žurnalistu išsireiškė:

— Jūs kaltinate Sovietų Sąjungą, kad ji lietuvių, latvių ir estų tautoms pagrobė laisvę. Tuo jūs parodote savo ribotą žinymą. Sios tautos gyvena nepriklausomose respublikose, kurios įeina į socialistinių sovietinių respublikų didžiąją federaciją...

"Didžioji federacija" ir "nepriklausomos respublikos" yra sąvokos iš garsiojo Togliattio testamento, ir, gal būt, Longas savo išsireiškime kaip tik ir norėjo užminti tai, kas turėtų būti. Juk Italijos kompartija netrukus griežtai pasmerkė Čekoslovakijos okupaciją. "Elta-Press" biuletenio atviras laiškas Longui kaip tik ir išėnoma iš aukščiau cituotų Longo žodžių ir italų kompartijos laikysenos, į Baltijos tautų dabartinę padėtį žvelgdamas iš komunistinio taško.

Atvirajame laiške nurodoma, kad komunistinių kraštų nepriklausomybės sąlyga yra savų tautinės komunistų partijos buvimas. Tačiau Baltijos tautų komunistų partijos 1940 m. buvo prievarta įjungtos į Sovietų Sąjungos komunistų partiją. Tarptautiniame komunistų judėjime gerai pažįstamas lietuvis komunistų vadas ir kominternos darbuotojas Aleksas - Angarietis buvo Maskvoje sušaudytas 1940 m. gegužės 22 d., t. y., prieš pat Raudonajai

armijai užimant Lietuvą. Teigiama, kad jis pasmerkęs Stalino - Hitlerio susitarimą, apkaltingas Maskvą sulaužius susitarimą su Lietuvos komunistų partija ir prieštaravęs karinei Lietuvos okupacijai. Italijos komunistų partija šiuos teigimus turėtų patikrinti ir aplamai, socializmo vardu, turėtų pasisakyti už nepriklausomą Lietuvos komunistų partiją. Pagaliau italų kompartija juk galėtų Baltijos komunistams suteikti savo organizacijoje savotišką egzilio teisę.

Toliau Vliko leidžiamo biuletenio atvirajame laiške nurodoma, kad, nusavinus kapitalistų turtus, darbo liaudis, atstovaujama savo komunistų partijos, tampa vieninteliu tautos gamybos priemonių ir žemės turtų savininku. Tačiau kas gi atsitinka, kai tokios komunistų partijos nėra? Tokiu būdu Baltijos komunistų partijos ir žemės turtų vieninteliu savininku tapo ne tu kraštų darbo žmonės, bet Rusijos, kuriai atstovauja Sovietų Sąjungos komunistų partija. Vadinas, viena darbininkų klasė išnaudoja kitą. Ar tai marksistiškai pateisinama? Italų komunistų partija jau vien dėl savo socialinės savigarbos turėtų tokius reiškinius pasmerkti, įdant ir italų liaudies kada nors neištikty baltų tautų likimas.

Formalaus Luigi Longo atsakymo į šitų "Elta-Press" biuletenio atvirą laišką, žinoma, nereikia tikėtis... Tačiau viena yra maždaug tikra:

išsivystis tas atviras laiškas į pokalbį, ar liks jis tik monologu, bet italų kompartijai jis bus naudingas dabartinėje įtampoje su Maskva."

MEILĖ YRA AKLA

Vyras: — Kai tave vedžiau, turėjau būti visiškai idiotas! Žmona: — Tai, mielas, aš irgi buvau į tave tiek įsimylėd., t. y., prieš pat Raudonajai

Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ugų metų patyrimas.

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams išigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4% MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKATAMS

4 3/4% TAUPYMO KNYGELIŲ SĄSKAITOMS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Isteigta 1923 metais Tel. HA 1-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Astronautas Bruce McCandless tikrina "erdvės pasivaikščiavimo" instrumentus erdvės tyrimo bazėje Denver.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc. 1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
trims mėnesiams	\$5.50
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$16.00
pusei metų	\$8.50
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

KAIP GALIME MES PADĖTI LIETUVAI

Genocidas vykdomas per rusinimą

Montreališkis kunigas dr. J. Jucevičius padarė tai, ką kiekvienas bendradarbiavimo su okupuota Lietuva per okupanto tarpininkavimą šalininkas turėtų padaryti. Jis pats nuvyko į Lietuvą ir pamatęs tragišką tikrovę, grįžęs spaudoje ir prakalbose pareiškė. Šiomis dienomis dr. Jucevičius turėjo paskaitą Bostono Lietuvių Kultūros klube. Keleivis paskaitos santraukoje be kt. rašo:

"Kun. dr. J. Jucevičius savo paskaitoje ypač išskėlė lietuvių tautai gresiantį surusinimo pavojų. Jo Lietuvoje regėti faktai rodo, kad ten, nors palengva, vyksta sisteminga krašto kolonizacija, pasireiškianti lygiai ekonominiame, kultūriname, religiniame ir aplamai kasdieniniame gyvenime.

Kolkas ten neva klesti lietuviška spanda, laikraščiai bei knygos, vyksta meninis gyvenimas, bet viso to dvasios kontrolė yra Maskvoje. Tai leidžiama

tam, kad susidarytų lyg ir laisvės iluzija, lyg ir kokios nepriklausomybės, kad žmonės su tuo pavergimu apsiprastų ir nereikalautų politinės tikros nepriklausomybės, be kurios tautai nėra ateities. Tuo tarpu visa Lietuva ekonominiu ir kultūrinu atžvilgiu nepajudinamai priveržta prie Maskvos. Kadangi nėra jokių sienų, kurios skirtos Lietuvai nuo kitų Sov. Sąjungos respublikų, tai čia plūsta rusų masės, įsivertindamos įstaigose ir įmonėse, nors ir už prieky stovinčio lietuvių pečių... Rusų tiesioginiai yra valdomi visi Lietuvos geležinkeliai, rusai kontroliuoja pašta, radiją, elektros energiją, o netiesioginiai ir visas kitas sritis. Jie nustato švietimo programas, auklėjimo kryptį, demonstruojami rusų kalba net be lietuviškų parašų filmai, rusų valdoma ir vadinamoji Lietuvos komunistų partija ir vyriausybė. Religija, kuri kadais buvo atspirtis

prieš caro rusinimo ir pravoslavavimo politiką, yra kone visai išstumta iš gyvenimo ir izoliuota, nepasiekianti nei jaunimo, nei bet kokias valdiškas pareigas užimančių vyresniųjų.

Prelegento nuomone, dabartinė Lietuvos padėtis yra pavojingesnė, negu buvo spauldos draudimo metais, nes tautos rusinimas vykdomas gudriai, planingai ir žymiai aštresnėmis priemonėmis.

Tą pavojų gerai supranta ir lietuviai komunistai, net atakingi pareigūnai, daro, ką gali, šiam rusinimui pristabdyti, bet ir jų galia nėra didelė. Ypač, kad ir jų tarpe yra patsidavėlių Maskvai.

Prelegentas pabrėžė, kad jeigu ten bus pasitenkinta tik iluzine kultūrine "laisve", tai mūsų tautai — visada išlikti gyva politinės nepriklausomybės idėja. Ją turime palaikyti ir kelti ir mes čia išievojimo ir išievojios nešti į Lietuvą.

Taigi, kultūrinis ar kitoks ryšis su tauta yra būtina reikalingas. Kaip pavergtoji tauta reikalinga išievojios, taip ir išievojija yra reikalinga ryšio su savo tautos kamieniu, kad svertu nenumirtų. Bet tas santykiavimas turi būti gerai apmąstytas.

Susitikę Lietuvos ir išievojios lietuviai yra lyg du nebyliai broliai. Abu tą patį jaučia, to pat nori, bet negali viens kitam pasakyti, nes ten kalbėti yra pavojinga. Tai mūsų pareiga čia yra kalbėti pasauliui už savo tautą tylindį tautą. Apie Lietuvos vykstantį rusinimą ir tautos naikinimą čia reikia kalbėti garsiai, plačiai, o svarbiausia — svertimų kalbų spaudoje, kad girdėtų visas pasaulis.

Prelegento žodis šį kartą susilaukė rimto klausytojų dėmesio".

Pastaba: Būtų gera, kad dr. Jucevičius atvažiuotų ir į Chicago papasakoti savo gautą patyrimą okupuotoje Lietuvoje, nes jis Chicagoje pasakojo apie okupuotą Lietuvą dar prieš ten suvažiuodamas. J. P.

PERSENAS BŪTI KARIU

Vokiečių kaizeris Vilhelmas I važinėdamas po Rytprūsius užkalbino vieną senutę: — Kiek tau metų? paklausė jis. — Šimtas metų, atsakė senutė. — O kiek tau? — Man irgi jau 90 metų, pasigyrė Vilhelmas.

Pakratė senutė galvą ir žiūrėdamas į šį uniformuotą senį

Rytų Vokietijos jaunuolis Bernd Boettger iš komunistų valdomos rytų Vokietijos po vandeniu pabėgo į Daniją ir pasiekė laisvę. Jis pats pasigamino mažą narlaivį, kurio pagalba jam pavyko po vandeniu pasiekti Danijos pakraščius. Paveikls matome jauną plaukiką ir jo naudotą mažą narlaivį.

1969 m. Litanus žurnalo redaktorai

Litanus Fondacija š. m. gruodžio mėn. 16 dieną pakvietė dr. Kęstutį Skrupskelį ir dr. Antaną Klimą redaguoti 1969 metų Litanus žurnalą. Abudu jaunosios kartos akademikai yra profesoriai ir aktyvūs lietuvių visuomenės veikėjai.

Litanus Fondacija širdingai dėkoja 1968 m. redakcijos kolektyvui: dr. Anatolijui Matuliu, dr. Tomui Remeikiui, dr. Antanui Sužiedėliui ir dr. Broniui Vaškeliui už jų įdėtą darbą ir uolų bendradarbiavimą. Fondacija įpatinai reiskia viešą padėką vyriausiam redaktoriui dr. Tomui Remeikiui, kuris per penkis metus redagavo ir rūpinosi Litanus žurnalo reikalais. Tikimės, kad dr. Tomas Remeikis ir toliau visokeriopai remis Litanus žurnalą ir Fondacijos uždavinius.

Visiems skaitytojams, rėmėjams ir visai lietuvių visuomenei, linkime linksmų šv. Kalėdų, o naujieji 1969 metai teatneša mūsų tautai vienybę ir tepriduoda naujos energijos kovai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Geriausia dovana 1969 metams yra Litanus žurnalo pre-

paklausė nustebusi: — Ką, tau jau 90 metų ir tu vis tebesi karėvis?!

numeratą. Siųskite savo prenumeratos mokėstį \$5 adresu: Litanus, P. O. Box 9318, Chicago, Illinois 60690.

Algis Zaprackas, Litanus Fondacijos Pirmininkas

• Moteris mus įkvėpia dideliems žygiams, bet sutrukdė juos realizuoti. (Sacha Gultry)

• Užteko, kad vienas vyras įsimylėtų į vieną moterį, kad pasaulis pataptų toks, koks jis yra. (Voltaire)

Jei niežti, šis paukštis turi nuosavą snapą pasikasyti.

Čekoslovakijos parlamento pirmininkas

Sakoma, jog nėra sunku pagalyti surasti, kai norima šuo mušti. Tai pasitaiko kasdieniniame gyvenime. Politikoje tai irgi yra paprastas reiškinys: kiekviena progą ten ieškoma "pagalių" savo oponentams sutvarkyti, o kai kuriais atvejais ir tam, kad juos būtų galima visiškai sunaikinti.

Kraštuose, kur yra įsigalėjusios diktatūros, priemonėmis nesiskaitoma: ten yra to valia, kieno rankose galia. Tad įsigavę į valdžią asmenys, kurie save laiko neklaudingais ir su kitų nuomonėmis nesiskaito, pirmiausia pasirūpina jiems nepritariančius oponentus suvaldyti, taip sakant, atimti jiems balsą, kad jie nedrumstų ramybės.

Taip yra visur, kur tik viešpatauja diktatoriai, palaikomi savo šalininkų ir pataikūnų. Tai svarbiausia komunistinių valstybių diktatūrinės sistemos savybė.

Kai prieš metus laiko Maskvos pavergtoje Čekoslovakijoje visiškai netikėtai įvyko pačioje komunistų partijos vadovybėje savo rūšies perversmas ir buvo pašalintas ištikimiausias Kremliaus tarnas, tai tuoj buvo pradėta kalbėti, jog tai gali privesti prie rytų Europos valstybių atsipalaidavimo nuo Maskvos.

Čekoslovakijos komunistų partijos vadovybėje atsistojęs Aleksandras Dubčekas, pajėgė savo pusėn patraukti pažangesnius ir liberališkesnius partijos veikėjus, kurie pritarė jo planams pertvarkyti krašto ekonomiką, suteikti spaudos ir susirinkimų laisvę.

Atleidimas varžtų, kuriuose per dvidešimt metų (nuo 1948 m.) buvo laikomas visas krašto gyvenimas, sukėlė gyventojuose nepaprastą entuziazmą. Buvo pradėta laisvai kalbėti apie tai, kas teko per tuos dvidešimt metų išgyventi, kiek nekaltų žmonių nukentėjo, kaip jie buvo kankinami, kalinami ir net mirties bausme baudžiami.

Čekoslovakijos laisvėjimas ir įvedimas naujų reformų tiek išgąsdino Maskvos valdovus, kad jie ryžosi užgesinti vis labiau bepradedantį plėstis liberalėjimo gaisrą čekoslovakų žemėje. Tas gaisras juk lengvai galėjo persimesti į kaimynines komunistų valdomas valstybes ir net į pačią Sovietų Sąjungą (faktiškai gaisras ten jau ir buvo bepradedęs rusenti).

Pasekmėje įvyko Čekoslovakijos okupavimas, kurio tikslas yra (jei jau nevisai, tai kiek galima) grąžinti tokią padėtį, kokia buvo pernai. Vadinasi, prieš Dubčeką laikus.

Tiesioginiai užkarti Čekoslovakijai tokią kolaboracinę valdžią, kuri pūstų į Maskvos dūdą, nepasisekė: neatsirado kiek žymesnių kvailių, kurie sutiktų tai daryti.

Nepasisekė Maskvai kol kas atsikratyti ir nuo Dubčeko, kuris vis dar tebėra daugelio čekoslovakų laikomas savo rūšies herojum. Todėl dabar yra daromos pastangos "sumenkinti" Dubčeką svarbiausius bendradarbius, kurie jam yra labai artimi ir kurie jam daug padėjo, kai teko vesti kovą su opozicija.

Nuo pat to laiko, kai Čekoslovakijoje buvo pradėtos vykdyti liberalėjimo reformos, nuolat buvo minimas Josef Smrkovsky, parlamento pirmininkas. Jis yra laikomas vienu iš pačių artimiausių Dubčeką bendradarbių.

Ir štai dabar pasiryžta nuo Smrkovskio atsikratyti: jį pašalinti iš pirmininko vietos. Kalėdų dieną oficialiai tai ir pranešta. Ešą, kai 1969 m. susirinkus jau naujas Čekoslovakijos federalinis parlamentas, susidedantis iš čekų ir slovakų, tai parlamento pirmininko pareigas turėsiąs eiti slovakas. Girdi, dabar tris pačias svarbiausias vietas valdžios aparate užima čekai: Svoboda yra prezidentas, Černik — premjeras ir Smrkovsky — parlamento pirmininkas.

Tačiau tai tik pretekstas atsikratyti nuo liberališko Smrkovskio ir į jo vietą paskirti Maskvai palankesnį asmenį, su kuriuo būtų lengviau susikalbėti. Maskva tiesiogiai į tą reikalą lyg nesikiša: tai daro neseniai paskirtas Slovakų komunistų partijos sekretorius Gustav Husak, kuris yra žinomas kaip Kremliaus pataikūnas.

Prieš kelias dienas studentai ir apie 900,000 metalo fabriko darbininkų gana griežtai įspėjo, jog jie rengs protestus, jei bus pasimota Smrkovskį pašalinti.

krickščioniškos ir katalikiškos dorybės, bet kunigas iš "LL" netiki, kad bažnyčia galėtų mūsų prašymą "Melskis Protėvių Kalba" patenkinti.

Šioje vietoje tenka paminėti ir prelato J. Končiaus paskelbtąją "tiesą" P. Amerikos Lietuvių Kongrese. Jis ne tik be poterių kalbos, bet ir be jokios kalbos pagalbos turi daug "stebuklingesnių" vaistų ir Dievui ir Tėvynei mylėti. Deja, šios "tiesos" neapgyne ir kitos nemurdo, bet tik tikrąją bažnyčios nuomonę parasykino bei pažūrą vartojamųjų kalbų atžvilgiu pasakė.

Nuo šių dviejų kunigų "numonių", deja, ir paties vyskupo Brizgio "nuomonė" nesiskiria pasakant, jog "popiežius neatsisų šveicarų gvardijos suvaryti lietuvius į jų bažnyčias". Žodžių į vatą nevyniojant ir ryškiau išstatariant, vyskupo sakinio mintys galėtų šitaip skambėti:

SAVŲ KUNIGŲ VAIKUS LIETUVISKAI KATEKIZUOTI NIEKAS J BAZNYČIA NESUGRĄŽINS. TASPATS ATSIŲKIS IR SU JAUNIMU, KAI TOS BAZNYČIOS ATSIDURS SVETIMŲJŲ RANKOSE. KAI NEBUS TAUTINIO DVASINIO MAGNETO, VIEN RELIGINĖS TRAUKOS NEPARAKS.

Sv. Tėvas tos gvardijos lietuviams neprisiųs, nes ji priklauso nuo daug stipresnės, tik kryžiumi ginkluotos, Vatikano "gvardijos" ir turi uždavinį tik popiežiaus asmenį ir Vatikano ribas sangoti. Jei jau per stebuklą Sv. Tėvas tą gvardiją atsiųstų lietuviams "į jų bažnyčias" suvaryti, tai popiežius save ir Vatikano valstybę pavojun pastatytų, kam Jo Ekskencelencija pirmas nepirtarytų. Tai viena. Bet po to dar gražiau dėstys, nes prieš lietuvių medžioklę ta gvardija pirmoje eilėje turėtų dar prasiskinti sau kelią pro vietos Vatikano gvardijos sargybinius, kurie be jokių pistoletų įrodytų, jog lietuvių gaminiojimas nepriklauso. Jie gano tik nuo "nacionalizmo" pasveikusius bei aukščiau už viską išnirusius katalikus ir jų vaikus taip vadinamoje "betkuriose" bažnyčiose daug stropiau ir

MELSKIMĖS PROTĖVIŲ KALBA

Rašo JONAS KASELIČNAS

11

Kunigų ir vienuolių, išemigravusių užjūrį, religinės pareigos buvo gyvos tik pirmomis dienomis o po to palaipsniui tik "tautinėmis" išviro, kol pagaliau sužino, kad ir paskutiniąjį poterių kalba tik prie tautinių pareigų bei dorybių priklauso. Religinių pareigų nei ženklo nebeliko. Net ir vyskupui Brizgiui buvusios katalikiškos lietuvių bažnyčios jau tik grynai lietuviškomis vaidenasi (žr. atskirai). Anot "LL" redaktoriaus, tik "malda Dievui ištikimybę išreiškiamė", o lietuviškąja malda — jau tik "tautai ištikimybę" parodome. Riebiomis rankomis naują religinę naujieną paskelbia šiais pokštais: "Melstis — yra religinė pareiga. Melstis lietuviškai — tautinė pareiga. Melstis mus įpareigoja ištikimybę Dievui, o melstis lietuviškai — mūsų ištikimybę tautai." (žr. "LL", 1965 nr. 11, psl. 381).

O ties kun. St. Ylos maldyno citatomis apie Tėvynės meilę verta ilgiau sustoti, nes jos išrašytos iš bažnyčios bei Sv. Rašto knygu. Kartojau: paimitos ne iš lietuvių CHARTOS, bet išrašytos iš *bažnytinių knygu!* Šios "dizertacijos" tikslas mums ir ypač mūsų kraujo sielų ganytojams (?) pareigas priminti.

Vadinasi KATALIKIŠKAI BEI KRICKŠTYTAI TAUTAI TĖVYNĖS MEILĖ YRA RELIGINĖ, KRICKŠCIONIŠKA IR KATALIKIŠKA DORYBĖ! Kas yra tėvynė? Lietuviui, ispanui, portugalui, angliui, prancūzui vokiečiui, italui ir bendrai didžiausiai Europos, Azijos bei pasaulio tautų daliai šis žodis reikia TĖVŲ, PROTĖVIŲ ŽEMĖ su nuosava kalba ir savitomis tradicijomis, kurioms priklausyti gali bėtur užimusiėjai. Gi *pastiskolintos kalbos* amerikiečiui, kanadiečiui, brazilui, kolumbiečiui, argentiniečiui ir pan. tėvynės apibūdinimo sąvoka beveik nesuprantama. Jiems šis žodis supran-

tas tik pagal gimimo vietovės pavadinimą. Ir dėl to vargšai labai daug sielos pergyvenimų turi kalbos atžvilgiu. Autorius pažįsta Braziliją ir Kolumbiją. Brazilai labai daug kalba apie brazilų kalbą, bet susinerina, kai kas "iš pašaliečių" pabando pirštu į knygos (gramatikos) antraštę parodyti, kur aiškiai įrašyta: portugalų kalba. Kolumbijoje gi, kaip ir kituose ispaniškai kalbančiuose P. Amerikos kraštuose, niekuomet neišsiviešioje atviro prisipažinimo, kaip tik šitokį: "Mes kalbamės kastiliškai (castellano)". Taigi, širdžiai pavadinimas mielesnis, nes žodis reiskia "pilų žemė" kažkur Ispanijos kalnų viršūnėje. Š. Amerikoje, atrodo, irgi ta pačia "liga" sergama angliškąją kalbą "amerikietiškąją" vadinant, pav. Illinois valstijos gubernatoriaus įstaigoje 1923 metais "legislatura" mi oficialiajai kalba esant tik "amerikiečių". Bažnyčia, be abejo, žino kad tėvynės apibūdinimo sąvoka europiečiuose yra teigiamesnė, nes tėvynę myli ne per skalesnių sriubos šaukštą, bet tik per tėvų žemės (protėvių) kalbą, kurią lietuviškoji CHARTA, lygiai kaip ir kitų europiečių chartos, vadina TAUTOS SIELA. Tada ypač italy kilmei priklausa kardinolai gyvais pavyzdžiais įrodinėja, bet katekizman šios prievolės neįrašo, nes sudarydami absoliučiai daugumą nesitiki nei bažnyčios vadovavimo "tradicija" prarasti, nei svetimkalbės valstybės pavergtais tapti, nei italy kilmes šventųjų sąrašo sumažėjimo susilaukti.

Bet atrodo, kad "LL" redaktoriuos vargiai moka perskaityti citatas tarpe eilučių, jei poterių kalbą nuo religinės pareigos atskiria, nes citatoje yra įrašytas žodis MEILE, bet ne KALBA. Taigi, paraidžiu neatitinka. Jei taip, tai ir lietuvių tauta nepriklausomybės laikais bus šią frazę netinkamai perskaičiusi, atleisdama kunigus nuo karinės prievolės bei pareigų už tėvynę mūsų lauke aukotis, nes paraidžiu skaitant, juk tai yra atleidimas nuo aukščiausios pareigos mylėti tėvynę. Kitaip tariant, tauta patenkino kunigų prašymą atleisti juos nuo tautos pareigų bei religinės,

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŠIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PRespect 8-3229
Rezid. telefonai: WAilbrook 5-5076
Valandos kasdien nuo 10 iki 12 val.
ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč.
uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiama, skambinti HU 8-3229

Telef. PRespect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 64th Place
Phone: RPublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirtad., nuo 1-4 ir 7-9,
antrad., penktadienį nuo 1-5, treč.
ir šeštad. tiksliai susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.

DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais
2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p.
Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabinetai perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., antr.,
ketv. 2-5, 7-9 val. Penkt. 2-5 ir
šeštad. 10-2 val.

Rez. 91 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiama, skambinti MI 3-0001.

Tel. ofiso: HB 4-1414, rez. RE 7-4467
DR. BR. GAIZIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų
kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2344 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštad. uždaryta
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GArden 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
ATOSTOGOSĖ IKI
1969 M. SAUSIO 6 D.
Ofiso tel.: HE 4-1918 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš Sv. Kryžiaus ligoninę.
VAL.: Pirm. nuo 6-8 v. v., antr., ir
ketv. nuo 9 iki 11-tos ir nuo 6 iki 8
val. v., penkt. nuo 9 iki 11 ryto.
Kitu laiku susitarus telefonu:
Telef. RPublic 7-2290

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2-5 po pietų,
ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 774-2880
Rez. telefonai: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmad., antrad., trečiadienį,
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

**Atsiūsta paminėti
VYDŪNAS**

Skautų "Mūsų Vytis" savo šių
1968 metų rugsėjo ir spalio mė-
nesių leidinį pašventė specialiam
numeriu apie savo garbės narį
Vilių Storaštą Vydūną, kurio
gimimo 100 metų ir mirimo 15
metų sukaktuvės suėjo šiais
praeinančiais metais.

Šis numeris išleistas labiau
panašus į knygą negu į žurna-
lą, turi 170 puslapių teksto, su
aplanka ir daugybe iliustracijų
iš Vydūno gyvenimo ir veiklos.
Rašo: Jonas Dainauskas: Vydū-
no gyvenimo ir kūrybos bruožai
(studija panaudojant apšvieti-
mą); Jonas Kubilius: Vydū-
nas ir jo mintijimas; Erdmo-
nas Simonaitis: Iš mano atsimi-
nių apie Vydūną; Ignas Kon-
čius: Vaikščiojanti siela; Bro-
nius Kviklys: Vydūnas, jauni-
mas, skautai; šis tas iš nespaus-
dintų Vydūno raštų su Vydūno
rankos rašyenos pavyzdžiais ir
jo paties trumpa apybraiža
"Daimonams paliktas"; Malakū-
niešis (Melbourne) eilėraštis:
"Dvasios Milžinui Vydūnui" ir
suglausta kronika apie Vydūno
sukakties minėjimus 1968 me-
tais.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
veiklos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepiama, tai telefon. GI 8-6195

Tel. Ofiso: 847-5800; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampas Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadienį ir sekmadieniais uždaryta.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai, Protezai, Med. Ban-
džai, Speciali pagalba Keleams
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRespect 4-5084

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — pilna apraude
ZEMA KAINA
R. ŠERŠNAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 5-8063

GRADINSKAS
LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ
pirkėjams ir tiems, kurie
buvo užėję pasižiūrėti.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
Lietuvi, eik pas lietuvį!

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirm-
dienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruokės: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

SEARS
HERITAGE
Memorials
Antkapiai ir Paminklai
yra pilnai garantuoti
Sears, Roebuck and Co.
KAINOS nuo \$79.95 į tą kainą įeina pristatymas
ir padėjimas ant kapo.
Kapinių mokesčiai atskirai. Pigus, geras patarnavimas.
6153 South Western Ave. Tel. HEMlock 4-4800
THOMAS J. KEARNS, vedėjas

Nežinia, ar skautai šio nume-
rio kopijų padaugino, nes leidi-
nys būtinas ne vien skautams ir
Vydūno mokiniams, bet kiekvie-
nam lietuviui, kurs nori, kaip
Vydūnas mokė, "Visatos Kūrė-
jo pažinimo, žmoniškumo, nu-
latinio tobulėjimo ir Tėvynės
meilės idealais gyventi". Čia
reikia pridėti, kad mūsų skau-
tams daug padėjo leidinį pa-
jvairinti ir taip rimtai pailius-
truoti turint prieinamus gausius
Broniaus Kviklio archyvus.

Išleido Akademinis Skautų Są-
jūdis. Redagavo Rimantas Gas-
kelis su bendradarbiais: Ramu-
ne Kviklyte, Antanu Kauchu ir
Vytautu Germanu.
LITUANUS, Lithuanian quar-
terly journal Vol. 13, No. 3. Fall
1967... Turinyje (angliškai):
Broniaus Vaskelio: Siometinė
lietuvių drama; Kazys Saja:
Oratorius, tragikomedija; An-
tanas Skėma Kalėdų vaidzdis —
vieno veiksmo vaidinimas. Litu-
anus adresas: P. O. Box 9318,
Chicago, Ill. 60690.

AIDAI, 1968 metų Nr. 9, lap-
kritis. Mėnesinis kultūros žur-
nalas. Leidžia tėvai pranciškon-
nai, redaguoja Juozas Girmius,
Brooklyne, N. Y. Leidinys pa-
švestas Latvijos penkiasdešimt-
mečiui. Turinyje: Lapkričio 18
(Latvijos nepriklausomybės pa-
skelbimo data); visa eilė straip-
nių, rašytų pačių latvių auto-
rių ir Andriaus Baltinio keli lat-
vių poezijos vertimai. Iš kitų
— Z. Romo: Kosmologinis žvilg-
snis į visatą (kosmosą). Iš mi-
nities gyvenimo. Knygos.

TEVYNĖ. Gruodžio 13, 1968.
No. 44. Susivienijimo Lietuvių
Amerikoje organas.

Tatai būtų nieko naujo, nes
Tėvynė yra tiek jau beveik se-
na, kiek pats SLA, kurio na-
rius ištikimai ji lanko metai iš
metų kiekvieną savaitę. Tėvy-
nė paminima dėlto, kad laikas
tarti gerą žodį jos redaktoriui
Juozui Petrėnui, kurio nauja
ranka šiame sename nusistovė-
jusiame laikraštyje pastebimai
jaučiama. Ir laikraščio apipavi-
dalinimu, kiek senos raidės ir
mašinos leidžia ir informacijų
ir kuopų gyvenimo pajvairėji-
mų, bet ypatingai savo skyriu-
mi "Lietuvai Jungtinėse Vals-
tybėse" Tėvynė "jaunėja". Sek-
mės kolegai toliau Tėvynė to-
bulinti, o kad patirties ir gabu-
mų šis senas spaudos vilkas tu-
ri iš Nepriklausomos Lietuvos,
apie tai nežino tik "laukinis,
kurs laikraščių neskaito". J. Pr.

TAMPA, FLA.
Tamos Lietuvių Klubas rengia
Lietuvos nepriklausomybės
minėjimą

Šis minėjimas bus ateinančio
vasario 23 d., sekmadienį, pra-
sidės nuo pirmos val. po pietų.
Bus pietūs, programa, vaišės,
muzika šokiams ir kitoki pasi-
linksminimai. Bufetas veiks vi-
są dieną.
Šiam minėjimui rengimo komi-
sija deda visas pastangas, kad
patenkintų atsilankiusius sve-
čius ir turistus. Net ir mūsų
Tamos oro pranašas užtikrino
gražų, saulėtą orą tai dienai.

I šio klubo patalpas labai len-
gras atvažiaivimas iš visų kraš-
tų, nes du U. S. vieškeliai prive-
ža netoli salės: 92 viešk. priveža
prie mažojo kelelio, kuris atve-
da ligi durų; ten antkampo yra
stambus užrašas: "Lithuanian
Club".
Antrasis yra greitkelio nume-
ris, ketvirtas, kurs atveda į
92 Hwy, visai netoli nuo U. S.
301. Prašau pasilaikykite ma-

Wisconsin valstijoje, Browntown miestelyje visi žmonės kalba apie
naujai pastatytą namą ir ant stogo patupdytą dragoną. Norvegai ant
savo stogų tupdydavo ir tebetupdo tokius dragonus. Tvirtinama,
kad jie atneša žmonėms laimę, nes tupintis dragonas pasikalba su
kiekvieni u nama įžengiančiu žmogumi.

no šį nurodymą, tai ne vienas
nenuklysite, o jei paklystumėte
— malonėkite telefonu pašaukti
mus: Tampa 626-2685.

Lauksim svetelių iš visur pas-
mus į Tamos patrijotinį minė-
jimą. Nors dar turime daug
laiko, bet turėkite savajame ka-
lendoriuje pasižymėjimą!

Aš nuo savęs noriu pasvei-
kinti visus naujieniečius, kurie
talpinatė mano rašinius, tai ir
visus Naujų bendradarbius,
skaitytojus ir rėmėjus. Su Nau-
jais Metais 1969. Onutė

VAISTAS MOTERIMS

— Ar tavo žmona vis dar turi
nervinius priepuolius?
— Jau nebeturi! Mūsų gerasis
daktaras pagydė stebėtinu re-
ceptu!
— Jdomu.
— Jis mano žmonai pasakė,
kad tokie priepuoliai yra senė-
jimo ženklas.

A. A.
BALIUI JABLONSKIUI
mirus, jo dukrą Liliją Kušeliauskiene su
šeima ir Dr. Kostą Jablonskį užjaučia ir
kartu liūdi
Leonas ir Elena Jablonskiai

A. A.
BALYS JABLONSKIS
Gyv. 2550 W. 70th Street
Mirė 1968 m. gruodžio 24 d., 1 val. p. p. sulaukęs pusės am-
žiaus. Gimęs Lietuvoje, Kretingos apskr., Skuodo val., Podvytės km.
Amerikoje išgyveno 19 metų.
Paliko nuliūdę dukterė Liliją su vyrų Antanu Kušeliausku, anū-
kai: Violeta ir Antanas, brolis Dr. K. Jablonskis, brolyvaikai: Arūnas
ir Linas, giminaičiai Leonas ir Elena Jablonskiai ir kiti giminės,
draugai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st
Street.
Šeštadienį, gruodžio 28 dieną 9 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pa-
maldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Balio Jablonskio giminės, draugai ir pažįstami nuo-
sirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsiveikinimą.
Npliūdę lieka:
Duktė, brolis ir giminaičiai su šeimomis.
Laidotuvių Direktorai Petkus ir Sūnus. Tel. 476-2345.

A. A.
KAZIMIERAS POCIUS
Gyveno 821 W. 34th Place
Mirė 1968 m. gruodžio 25 d., 6:45 val. ryto. Gimęs Lietuvoje, Kve-
darnos parapijoje.
Amerikoje išgyveno 62 metus.
Paliko nuliūdę dukterė Marie Danko, žentas Steponas, marti Lu-
cille Pocius, brolis Petras, brolienė Marcela (gyv. Hollywood, Fla.),
pussešerė Pauline Cermak, kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Priklausė S. L. A. 36 kuopai ir LDS 53 kuopai.
Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 Lituania
Avenue.
Šeštadienį, gruodžio 28 dieną 8:30 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus
laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Kazimieros Pocius giminės, draugai ir pažįstami nuo-
sirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsiveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Duktė, žentas, marti, brolis, pussešerė ir giminės.
Laidotuvių Direktorius Antanas M. Phillips. Tel. YA 7-3401.

A. A.
KAZIMIERAS POCIUS
Gyveno 821 W. 34th Place
Mirė 1968 m. gruodžio 25 d., 6:45 val. ryto. Gimęs Lietuvoje, Kve-
darnos parapijoje.
Amerikoje išgyveno 62 metus.
Paliko nuliūdę dukterė Marie Danko, žentas Steponas, marti Lu-
cille Pocius, brolis Petras, brolienė Marcela (gyv. Hollywood, Fla.),
pussešerė Pauline Cermak, kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Priklausė S. L. A. 36 kuopai ir LDS 53 kuopai.
Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 Lituania
Avenue.
Šeštadienį, gruodžio 28 dieną 8:30 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus
laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Kazimieros Pocius giminės, draugai ir pažįstami nuo-
sirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsiveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Duktė, žentas, marti, brolis, pussešerė ir giminės.
Laidotuvių Direktorius Antanas M. Phillips. Tel. YA 7-3401.

**FORESTS CAN'T
FIGHT FIRES**

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiančius gėles ir vainikus, antke-
pių papuošimus ir sezonines
kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5325 So. Harlem Ave. — 586-1229
GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GELININKAS
GĖLES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRowehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6945 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINŲS VIETA
RPublic 7-8600 RPublic 7-8601

John F. Eudeikis
Laidotuvių Direktorius
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorijų
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MASIŲ DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIS
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

L. BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: CComodore 4-2228
BUTKUS - VASAITIS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone, OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

LACKAWICZ IR SŪNUS
2424 WEST 69th STREET RPublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1188-1189

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD. OAK LAWN, ILL. Phone: 636-2320

SĖJOS NAUJAS NUMERIS

Sėjos nr. 3 (103), 1968 įžanginiame apgailėstaujama, kad rengtas liaudininkų s-gos suvažiavimas Čikagoje, dėl susidėjusių aplinkybių negalėjo šiais metais įvykti. O jau seniai yra pribrendęs reikalas, nors ir negausiai, draugai susirinkti, pasvarstyti įvairius veiklos uždavinius ir vėl sukelti, nors po daugelio metų, naują veiklos bangą. Tačiau suvažiavimas žada įvykti kovo mėn. pabaigoje.

Povilas Dirksis rašo apie Mykolo Slezevičiaus veiklą prieš 50 metų. Juozas Audėnas pateikia iš paruoštos knygos "Sukolchozinta Lietuva" apie sovietinius agitatorius. Be to, yra ištasas "Pavergtoje Lietuvoje" skyrelis. Jaunesnės kartos poetas Kęstutis Gaidžiūnas duoda porą eilėraščių iš savo kūrybos. Pulk. K. Škirpa rašo apie valstybės saugumą (ištrauka iš K. Škirpos ruošiamų spaudai atsiminimų). Nepriklausomos Lietuvos ūkininko žodis — tai yra straipsnio pavadinimas, kur Jonas Jonynas vaizdžiai aprašo Suvalkijos ūkininkų nuotaikas, ryšium su jų kova už būvį ir už savo pilietines teises.

K. Taulkus apibūdina naują JAV prezidentą Nixoną, taip pat apžvalgoje aprašoma apie Rytinės Europos laisvę. Jonas Kaunas duoda žinių apie bendravimą su čekais ir tt. Paminėti sukaktuvininkai — Juozas Urbelis, šio laikraščio administratorius, prof. M. Mackevičius paminėti teis. Antano Surginto ir Jono Zurio sukaktis. Straipsniai gausiai iliustruoti nuotraukomis. Taip pat šiomis dienomis iš spaudos rieda ir Sėjos nr. 4, 1968 metų užbaigai.

J. S.

Utenos klubas

Utenos apskr. klubo priešmetinis susirinkimas įvy-

ATOSTOGOS HAVAJŲ SALOSE TIK \$358

— Tas dar negyveno, kas nebuvo Havajuose, — sako senas havajiečių posakis. Vasario 22 d. organizuojama 14 dienų ekskursija į Havajų salas, kur galėsite praleisti atostogas prie ramaus vandenyno, po lingvajamoms palmėms, tarp spalvingiausių gėlių, 14 dienų viešbutiniame Havajuose, skraidymas po salas, 7 dienas visas maistas ir vežiojimas po įdomesnes vietas. Kelionė lėktuvu ekstra. Dėl informacijų kreipkitės į

**AMERICAN TRAVEL SERVICE
BUREAU**
9727 So. Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Tel.: 238-9787

Vietų skaičius ribotas, reikia tuojau registruotis. Pildome aplikacijas tiems, kurie 1969 metais norėtų porą mėnesių praleisti Lietuvoje pas gimines. Išskviečiame žmones iš Lietuvos. Parūpiname bilietus į užsienius ir į visus Amerikos miestus.

Jugoslavijos prezidentas Tito Belgrade apylinkėse pradėjo šių metų medžioklės sezoną. Paveiksle matome Jugoslavijos komunistų vadą, besileidžiantį į bruzgynus kiškių ieškoti.

ko dar gruodžio 10 d. Vengeliausko svetainėje. Atidarė pirm. Walter Butkus, pranešdamas, kad mirė senas klubo narys Jonas Gelgudas. Vėlonis susirinkusiemis atsisoties buvo pagerbtas vienos minutės tyla.

Kadangi susirinkimas buvo šaukiamas atvirutėmis, dėlto narių atsilankė nemažai. Primiti visi valdybos ir komisijų raportai.

Jau per eilę metų šio klubo metiniai parengimai būna sausio mėnesio pirmąjį šeštadienį ir tos datos negalima mainyti. Dėlto ir dabar klubas rengia tokį metinį parengimą, kurs įvyks šeštadienį, sausio 4 d. Vengeliausko svetainėje. Tam reikalui išrinkta komisija iš šių darbščių moterų: Bernice Zengulis, K. Stukas ir Mary Radziukėnienė. Visus prašome atsilankyti. Šokiams gros geras A. Valiūno orkestras. Visko bus.

Utenos klubo valdyba

Į naują 1969 metams Utenos apskr. klubo valdybą išrinkti visi senieji nariai. Pirmininkui atsiklausus valdybos narių per didelį prašymą visi sutiko ir kitiems metams pasilikti savo pareigose. Taigi, 1969 metų valdybą sudaro tie patys: pirmininkas Walter Butkus; vicepir. K. Stukas, finansų rašt. Bernice Zengulis, nutarimų rašt. V. Juška; kontrolės rašt. A. Radziukėnas; kasininkas D. Lukas, maršalka K. Juška.

Metinis klubo susirinkimas bus sausio 14 d., o po susirinkimo bus draugiškos vaišės.

V. J.

Nepiliečiai registruojasi

Imigracijos ir naturalizacijos Chicago apygardos įstai-

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkių

**RECEPTIONIST
TELEPHONE OPERATOR**
Typing and life-filling. Co. benefits. \$90 wk. ILLINOIS POWER TRANSMISSION, 2456 W. 38th Street, Tel. 927-2121.

SECRETARY FOR DISTRICT MANAGER

In well established company. Essentials are light shorthand, typing, pleasant personality. Experience preferred. 5 day week. All company benefits. Call ROBERT KALUF NE 2-0200 ext. 262
KRAFT FOODS
An equal opportunity employer

**TUOJAU REIKALINGA PATIKIMA
MOTERIS.** Gyventi vietoje Winnetkoje ar kitur. Bendra namų ruošia ir lengvas virimas. Yra 20 mėn. vaikas. Privatus kambarys, vonia. Aukštesnias atlyginimas. Rekomendacijos. Turi kalbėti angliskai.
446-5017

ACCOUNTS RECEIVABLE ACCOUNTS PAYABLE AND COST CLERK OPENINGS

Full Time Permanent; Liberal Fringe Benefits. Good CTA Transportation. Good Starting Salary. Some Typing. Good With Figures.

STANSI SCIENTIFIC CO.
1231 N. Honore Street, Chicago
Tel. 772-3100

CLERK TYPIST
Varied duties.
Small congenial office.
Loop location. Permanent.
Call
782-8657

RECEPTIONIST
Good typing skills, coordinate mail and communication.
Maintain meeting records.
Call
782-8657

**VIDUTINIO AMŽIAUS
PATIKIMA MOTERIS**
Bendrai namų ruošia Doktoro namuose ir būti kompanione material. 5 darbo dienos savaitėje, geras atlyginimas. Puiki transportacija. Vid. šiaurė.
Tel. 561-0433

gos viršininkė Mrs. Lorraine W. Hurney pakartotinai perspėja visus svetimšalius, kurie nėra Amerikos piliečiai, kad sausio mėnuo kasmet yra jų registracijos mėnuo. Taigi po ateinančių Naujųjų Metų nepiliečiai turi nusiųkti į sau artimiausią imigracijos ir naturalizacijos įstaigą, arba bet kurį JAV pašto ofisą, gauti tam tikrą formą (blanką, kortelę), ją užpildyti ir pats asmeniškai valdininkui grąžinti. Ši prievolė yra griežtai įstatymais reikalaujama atlikti ir kas pamirštų ar sąmoningai vengtų atlikti registraciją, būtų įstatymais baudžiamas iki deportacijos imtinai.

TRUMPAI

— Balfo 25 metų jubiliejinio seimo komitetas, vadovaujamas A. Dzirvono, jau sudarė kelias komisijas atskiriems parengimams organizuoti. Koncerto rengimo komisijai vadovauja Dalia Bobelienė. Be jos komisijoje yra: Aldona Dauskas, Kazys Čepaitis, Julius Pakalka, Feliksas Sereičikas ir Ignas Petrauskas.

— L. Vyčių Choras rengia savo metinius šokius-vakariene šeštą, sausio 11 d. 1969 m. Pakšto salėje. Paremkite Liet. Vyčių chorą, atsilankydami į šiuos metinius šokius. Stalikus galite užsisakyti pas V. Bilitavičių tel. 927-3216 ir J. Aukščiuoną tel. 254-0743. Bilietus galite įsigyti pas kiekvieną choristą.

♦ Dariaus ir Girėno Lituaništinės mokyklos KALĖDŲ EG-LUTĖS programa įvyks š. m. gruodžio 28 d., šeštadienį 12 val. Gage Parko Fieldhouse patalpose. Maloniai kviečiame visus tėvus ir svečius atsilankyti į mūsų mokyklos programą. (Pr)

♦ Balio Pakšto salėje NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS. Teirautis telefonu YA 7-8722. (Pr).

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

"NAUJIENOMS"
Reikalingas spaustuovės darbininkas
Darbas pastovus, atlyginimas geras. Prie mašinų dirbti mėgstantį išmokysime. Rašykite tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 South Halsted St., Chicago, Illinois 60608

ELECTRO - MECHANICAL AND MECHANICAL ENGINEERS

If you are an aggressive, hard-working Engineer looking for an opportunity to associate yourself with a dynamic, growth-minded company, the following will be of interest; openings exist for applicants with background in Electrical Engineering, associated with Logic Design, Computer concepts, Office machines, Precision mechanism, etc.

Openings also available for Mechanical Engineers with backgrounds and experience with precision mechanisms related to Peripheral Computer Equipment, Office Machines, etc.

SEND RESUMES TO
THOMAS E. WHEELER
Personnel Manager
Dura Division Of Intercontinental Systems, Inc.
5401 20th St. WEST, GREELEY, COLORADO 80631
An Equal Opportunity Employer

GENERAL ELECTRIC

**BUILDING
MAJOR STEAM TURBINE PLANT,
NEAR CHARLESTON, SOUTH CAROLINA**
Positions Available Immediately
To Help With Initial Planning:

This will be 340,000 square foot plant, manufacturing vital components of large steam turbine-generators used by electric utilities to produce electrical power. Its output will be massive turbine low pressure exhaust hoods weighing up to 500 tons when fully assembled and as large as a three-story house. This is heavy metal fabrications and machining.

It's pretty obvious that starting in these positions in advance even to the completion of a new major GE facility, will give the successful applicants a great advantage for future career growth.

Immediate Openings Are For:
**TIME STANDARDS SPECIALISTS
PROGRAMMER —
NUMERICAL CONTROL PARTS
QUALITY CONTROL ENGINEERS**

Requirements:

- Industrial engineer or industrial management background preferred.
- Mechanical background plus 2-3 years experience in area of machining, fabrication or large assembly work.

Please send your resume including salary requirements to
MR. R. N. KING
GENERAL ELECTRIC COMPANY
P. O. Box 10167, Charleston, S. C. 29411

GENERAL ELECTRIC
An Equal Opportunity Employer (M/F)

- MACHINE ASSEMBLERS
- MATERIAL HANDLERS
- MACHINE OPERATORS
- MACHINISTS

Permanent job opening available immediate with this leader in the manufacturing of industrial and institutional conveyor systems.

DAY SHIFT: 7 A. M. TO 3:30 P. M.
Excellent opportunity for advancement in a rapid expansion program.
SEE MR. KRIPPNER,
8:30 A. M. — 5 P. M. MON. THRU FRIDAY

OLSON CONVEYORS
10601 W. BELLMONT FRANKLIN PARK, ILL.
1 block West of Mannheim Rd. on Belmont Ave. (8200 N.)
An Equal Opportunity Employer

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

16 WESTINGHOUSE
8 lb. washers — Coin operated.
\$30 per machine or best offer.
Excellent Condition.
375-1034 or SO 8-0562

CARRY OUT RESTAURANT
GOOD BUSINESS.
North Shore location.
Owner must sell for best offer.
Phone 831-2005

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Immediate Openings!
**OUTSIDE
MACHINISTS
SHIP FITTERS**
(First class only)
Apply or write
**BREWER DRY DOCK
COMPANY**
2945 Richmond Terrace
Staten Island, N. Y.
An equal opportunity employer
**"NAUJIENOS" KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BIČIULIS**

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

**PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS
DEL VISU INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS**
PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

**PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAL**
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMU REIKALAIŠ
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Franckus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standardinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel.: PR 8-9533

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

S-T-R-E-T-C-H YOUR DOLLARS
Call: Frank Zapalis
3208½ W. 95th St.
GR 6-4339
GA 4-8654
State Farm Mutual

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: RRepublic 7-1941

AUTOMOBILES — TRUCKS
Automobiliai — Sunkvežimiai

**KURIAM GALUI
MOKETI DAUGIAU?**
PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS
AUTOMOBILIUS SUTAUPYKITE
NUO \$500 IKI \$1,000.

**BALZEKAS MOTOR
SALES**
CHRYSLER • IMPERIAL
PLYMOUTH • VALIANT
"U WILL LIKE US"
4030 Archer VI 7-1515

RENTING IN GENERAL
Nuomos

ISNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS pirmame aukšte Brighton Parko apyl. Pagaudaujami suaugę žmonės. Tuojau galima užimti.
Tel. LA 3-7383

ISNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS, 3 miegamųjų su vonia 3-ame aukšte, Bridgeport. Tel. YA 7-9138.

KALĖDOS SAVAM NAME

2 BUTŲ MODERNUS namas ir gražus beismontas, 3 atskiri šildymai. \$26,700. Pirms gera pasiūlyma.
SEDEVRAS 6 kamb., 8 metų mūro rezidencija ir mūro garažas. Malonu žūrėti ir gyventi. Apie 103-čią ir Kedzie

1½ AUKŠTO 15 metų pajamų mūras. 2 auto garažas, prie pat parko. \$26,700. Pirms gera pasiūlyma.
2 AUKŠTU MODERNUS, 8 butų mūras, 11 metų statyba Beverly Woods. Virš \$14,500 nuomos. Namas per 6½ metų išimoka. Inešti \$25,000.
3 BUTŲ MŪRAS. 2 po 7 ir 4 kambarių butai. Sausas rūšys, garažas. \$29,600. Arti ofiso.
DVIGUBA NAUDA iš 8 kambarių mūrinio arti Maria High. Pigus. LIUKSUS 7 KAMB. mūras. Irenagas beismontas. Garažas. Daug priedu. Gera vieta. \$20,000.
GRAZUS. SVARUTELIS 4½ kamb. medinis. Platus sklypas. Arti mūsų. \$12,750.
6 KAMB. 15 METŲ mūras, Marquette Parke. Platus lotas. 2 auto mūro garažas. \$20,000.
ROTA RESTORANAS. Lietuviai lengvos sąlygos.

Valdis Real Estate
2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

SKLYPAS IR SALIMAI 3 BUTŲ NAMAS šonoje Brighton Parko apylinkėje. 5, 4 ir 3½ kamb. modernūs butai. Virš \$300 pajamų. \$25,900.

ŠIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd STREET
Tel. CL 4-2390

PERKAME PARDUODAME, MALNOME įvairus dvižius namus visur. Parūpiname paskola visokeriopą aptaūdą, veikia notariatai.

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 69th STREET
Prospect 8-5454

Šimkus Real Estate
NOTARY, INCOME TAX SERVICE
4259 So. MAPLEWOOD AVENUE
Tel. CL 4-7450

Gretas ir tvarkingas visokiasiu nuosavybės pirkimas - pardavimas. Be to šioje kontrole daromi ir lūdijami vertimai, užduodami pilietybės prašymai, income tax ir įvairūs kitokl blankai. Darbo val.: Kasdien 9—3 ir 5—8.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irenagū naujus ir perstatu senus visus rūšiu namo anšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irenagū vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Anskaišavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesiuose.
Domas Žukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave.,
CHICAGO, ILL. 60609
Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus ideidame.
KAMINUS ISVALOME ir pataisome. Nudžidome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Irainavimas veltui, kreipkitės bet kada.

**SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS**